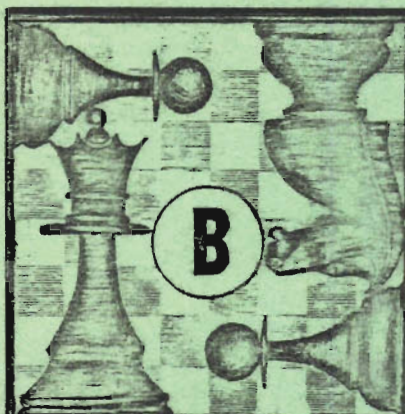

FEDERAȚIA ROMÂNĂ DE ȘAH

BULETIN

PROBLEMISTIC

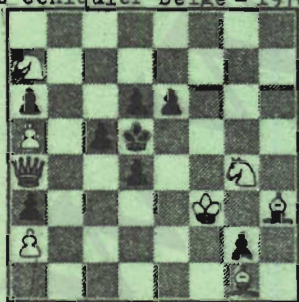
AL COMISIEI CENTRALE
DE STUDII ȘI PROBLEME

RADU DRĂGOESCU

Premiul II

L'echiquier Belge - 1978

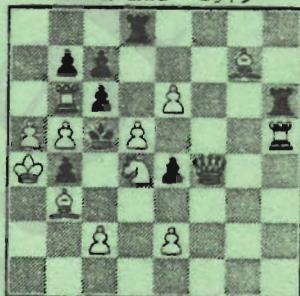

Mat în două mutări

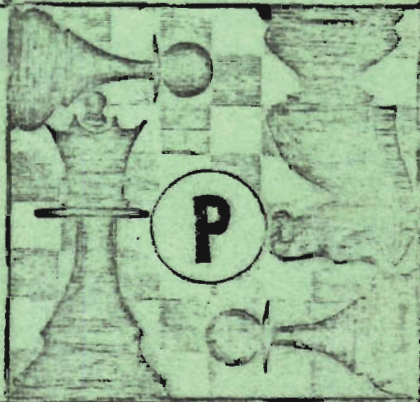
STELIAN LAMBA

Premiul I

Problemas - 1975

Mat în două mutări

1983

NR. 40

Coperta noastră:

Maestrul sportului Stelian Lambă este unul din puținii noștri specialiști în domeniul problemelor cu mat în două mutări, cu toate că nu a neglijat nici celelalte genuri ale compoziției.

Pe copertă figurează una din frumoasele sale realizări, cu care a obținut un binemeritat succes internațional. Problema conține trei mături schimbate, între care o pereche de variante „SCHIFFMAN”
 1...c:b5+,c:d5,T:d5 2.T:c5,D:c7,Df8 ≠. 1.Db3!(2.Cf5 ≠)
 1...c:b5+,c:d5,T:d5 2.C:c5,Cf3,Nf8 ≠

Pictorul Radu Drăgoescu a fost atras de arta compoziției șahiste la vârsta maturității, ceea ce nu l-a împiedicat să devină un compozitor remarcabil și deosebit de fecund. Colaborator activ în paginile Buletinului, el abordează cu ușurință diverse genuri de compoziție, precum și pasionante eseuri, care îmbină profesiunea sa de bază cu jocul de șah.

Problema pe care o reproducem reprezintă o reușită realizare a blocadei complete: 1...c4,d3,e5 2.Dc6,De4,Cf6 ≠; 1.Dd1! (zugzwang) c4,d3,e5 2.D:d4,DLd3,Ce3 ≠; în plus 1...Rc4 2.Db3 ≠.

CUPRINS - 1983

I.SUȘKOV	- Dama neagră în interferența NOVOTNY	1
C.WIEDENHOFF	- Transferările mutărilor albe la probleme în 2	3,43
M.M.MANOILESCU	- Tema NOVOTNY în probleme cu mat în 3 mutări	4
	- Probleme în trei mutări cu variante schimbate reciproc	25
R.DRĂGOESCU	- Sahul artistic și pictura	6
	- Problema indiană	31
E.RUSENESCU	- Cum se compune o problemă...originală	33
L.VIGH-TARSOHYI	- Damă contra damă în miniaturi	8,44
C.J.FEATHER	- Despre sinuciderile repetate din matul invers	9
V.NESTORESCU	- Congresul problemistilor - Bat Yam - 1983	40
	- Al II-lea campionat mondial de compoziție pe echipe	35
	- Campionatul de compoziție șahistă al municipiului București pe anul 1982	12
	- Rezultatul celui de al 2-lea concurs tematic al ziarului TRIBUNA SIBIULUI - 1982	14
	Succese ale compozitorilor noștri	34
	Probleme selecționate	22
	Studii și probleme inedite	16,47
	Dezlegări probleme și studii	19,50
	Concursuri anunțate	II și III-39,46
	Bibliografie	21,III-40

.. o o o ..

CU OCAZIA NOULUI AN 1984, REDACȚIA REVISTEI

«BULETIN PROBLEMISTIC»

UREAZĂ CITITORILOR SĂI UN CĂLDUROS

La mulți ani!

BULETIN PROBLEMISTIC

AL COMISIEI CENTRALE DE STUDII ȘI PROBLEME

APARE SEMESTRIAL

REDACTAT de ing. Anatole F. IANOVIC în colaborare cu :
Ing. Mircea M. MANOLESCU, Ing. Valeriu PETROVICI, Ervin IANȘI, precum și
Prof. Ladislau VIGH-TARSONYI și Prof. Gheorghe RISTEA.

COLABORARILE RUGAM ALE TRIMITE la următoarele adrese:
ARTICOLE ȘI COMPOZIȚII - Ing. A.F. IANOVIC, 2400 - SIBIU, cart. Gheorgaiu-Dej,
bloc P-1, scara B, et.I, apartament 26;
DEZLEGARILE COMPOZIȚIILOR INEDITE - Prof. Ladislau VIGH-TARSONYI, 3700-CRADEA,
str. Aluminiei 82, bloc M-4, scara A, et.I, apart. 5.

Nr. 40

Iulie - Decembrie 1983

Anul XIII

PROBLEME ÎN TREI MUTĂRI

CU VARIANTE SCHIMBATE RECIPROC

Schimbarea maturilor, idee care a dat la timpul cuvenit un nou imbold problemei în două mutări, constituie de câteva decenii una din direcțiile de dezvoltare a problemei cu mat în trei mutări.

După cum în problemele cu mat în două mutări schimbarea reflexă a maturilor reprezintă un mod foarte atractiv de abordare a ideii generale de schimbare a maturilor, tot așa și în cele în trei mutări, schimbarea reciprocă a variantelor stă la baza multor probleme valoroase.

În realizarea acestei teme s-au conturat pînă în prezent trei categorii de probleme, în funcție de gradul de schimbare a maturilor:

- Schimbarea reciprocă parțială a variantelor (numai mutările secundare ale albului)

- Schimbarea reciprocă totală a variantelor

- Schimbarea reciprocă totală a variantelor cu alternarea reciprocă a mutărilor a 2-a și a 3-a ale albului în cadrul variantelor (tema TURA).

În cele ce urmează voi prezenta câteva exemple ale celor trei forme ale temei, analizînd o serie de scheme

pe care ingeniozitatea compozitorilor le-a descoperit în încercările de a realiza această dificilă temă.

Schimbarea reciprocă a mutărilor secundare ale albului.

În acest mod de realizare a temei, se schimbă în mod reflex din jocul aparent în soluție, numai primele mutări albe ale variantelor.

Schematic, schimbarea jocului se realizează în felul următor:

Joc aparent: 1...x,y 2.A,B 3.C,D

Joc real: 1...x,y 2.B,A 3.E,F

Deci mutările de mat din jocul real diferă total de cele din jocul aparent.

În problema din diagrama I există următorul joc aparent: 1...Tc3(x), Nc3(y) 2. Cf6+(A), C:e3+(B) 3. C 3. De6+. După cheia 1.Df1! (2.Cb6+ 3.Dc4# sau 2.Df5+ 3.De6#), la apărările 1...Tc3(x) Nc3(y) urmează acum 2.C:c3(B), Cf6+(A) T:c3,N:f6 2.Bc4,D:h1# sau 1...C:c 3.Cf6,C:c3#. Evident că mutarea 3.D e6+ nu mai poate să apară în jocul real pentru a avea o schimbare reciprocă totală a variantelor.

În această problemă, ca și în următoarele două, este folosită interferența GRIMSHAW, exploatată în jo-

cul aparent la a doua mutare a albului iar în jocul real la mutarea de mat.

În poziția inițială a problemei din diagrama 2, sînt pregătite următoarele variante la interferența turn- nebulun de pe e4: 1...Te4(x), Ne4(y) 2.Td7+(A), e6+(B) Td5, Te5 3.Nc5≠. După cheia 1.Cd2! (2.Dg4+ T, Ne4 3.Ce2, Cf3≠) matul 3.Nc5≠ nu va mai fi posibil, în schimb albul poate continua după 1...Te4(x), Ne4(y) cu 2.e6+(B), Td7+(A) Te5, Nd5 3.Ce2, Cf3≠ iar de interferența de pe e4 profită abia după 2...Te5, Td5 3.Td7, e6≠.

(x), Nd6(y) urmează 2.N:d4(B), N:b4(A) Rd3 3.C:b4, T:d4≠, albul exploataînd interferența GRIMSHAW abia la mutarea de mat, acest lucru devenind posibil deoarece noua poziție a damei permite mat după capturarea nebulunii 1...Td4, Nd4 3.Tb3≠.

Poarte simplu se desfășoară jocul în poziția inițială din diagrama 4 : la 1...T:c3(x), N:c3(y) albul continuă cu 2.C:d2+(A), C:a3+(B) pentru că după 2...C:d2, C:a3 urmează 3.Dc3≠ (la 2...Rd3 albul dă mat prin 3.D:f5, C:c5≠). După cheia 1.D:f5! (2.D:c5+ Rd3 3.Dd4≠) lucrurile se complică puțin intrucît

1.
Nenad PETROVIĆ
Memorial Gamage - 1958
PREMIUL I

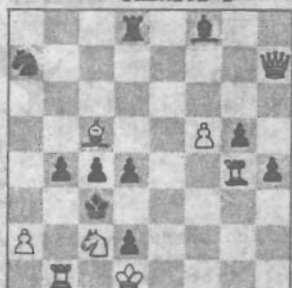
(14+14) 3≠

2.
Lev LOŠINSKI
Šahmatf v SSSR - 1967
PREMIUL I-II

(10+8) 3≠

3.
Michael KELLER
Schw.Schachzeitung - 1982
PREMIUL I

(8+10) 3≠

4.
Hirajāt MARUTA
Problemblad - 1978
PREMIUL I

(10+13) 3≠

5.
Milan VUKOVIĆ
Los Angeles Times 1979 - 81
PREMIUL III

(12+10) 3≠

6.
Milan VUKOVIĆ
Memorial M.Stošić-1982
PREMIUL II

(10+9) 3≠

Ca o dovadă că acest mecanism bazat pe interferența GRIMSHAW nu este încă epuizat, iată în diagrama 3 un exemplu recent. Jocul aparent este următorul: 1...Td6(x), Nd6(y) 2.Nb4+(A), N:d4+(B) Rd3 3.f6≠. Soluția începe cu mutarea 1.Dc7! amenințînd 2.Dh2 și 3.D:d2≠, Acum la apărările 1...Td6

dama albă nu mai are acces la c3; în schimb la 1...T:c3(x) albul va putea continua cu 2.Ca3+(B) Ca3, T:a3 3.Gd2, Na6≠, iar la 1...N:c3(y) cu 2.Cd2+(A) C:d2, N:d2 3.C:a3, De4≠. Această problemă reprezintă totodată și o bună realizare a temei UMNÖV.

Un mecanism interesant, bazat tot

pe capturarea unui pion alb de către turn și nebul, este prezentat în problema din diagrama 5. În poziția inițială, după mutările 1...T:e5 (x), N:e5(y), albul are posibilitatea ca prin mutarea damei 2.Df6(A), De6(B) să creeze două amenințări care nu pot fi parate simultan: 3.b6# sau 3.C:e5#. Prin cheia 1.Rb2! albul controlează câmpul c3, astfel ca după 2.Db7(c7), la 2...Cb6 să poată răspunde cu 3.C:b6#. După mutările de apărare ale negrului 1...T:e5(x), N:e5(y) dama albă nu va mai fi nevoită să creeze dublă amenințare (întrucât așa cum am văzut mutările cu calul din c8 nu-l mai salvează pe negru) dar va trebui să se plaseze astfel, încât să facă față contrașahurilor care au devenit posibile datorită noii poziții a regelui alb. Astfel mutările secundare ale albului se vor inversa față de jocul aparent: 2.De6(B), Df5(A) apărând maturi noi 2...T:e2+, N:d4+ 3.D:e2, D:d4#.

În diagrama 6 avem din nou de-a face cu capturarea unui pion alb de către turn și nebul, într-o blocadă

Problema din diagrama 7 are un mecanism simplu și clar. În poziția inițială la 1...Tb:e3(x), Th:e3(y) urmează 2.d4+(A), f4+(B) c:d3 e.p., g:f3 e.p. interferindu-se turnurile care au depășit punctul critic, 3.Dc3, Dg3#. După cheia 1.Cb7! (2.Te5+ Rd5 3.e4#) la apărările 1...Tb:e3(x), Th:e3(y), nu se va mai putea continua ca în jocul aparent, pentru că acum există câmpul de refugiu e4, dar, întrucât prin cheia a fost interferat Na3, albul va muta 2.f4+(B), d4+(A) și după 1...g:f3 e.p. c:d e.p., va exploata interferarea turnului care nu a mutat, urmînd în ambele variante 3.D:a3#.

În problema din diagrama 8, negrul poate da șah cu unul din cei doi cai pe câmpul c4. În poziția inițială, după 1...Cbc4+(x) urmează 2.d:c4(A) Re4 3.Dg6(h7)# iar după 1...Cec4+(y) 2.b:c4+(B) T:c4 3.Dg5#. Cheia 1.Df8! (2.C:c7+ Re5 3.N:b6 sau d4#) schimbă în mod reflex răspunsurile la contrașahurile cailor negri: 1...Cbc4+(x), Cec4(y) 2.b:c4+(B), d:c4+(A) T:c4, Re5 3.Cc7, d:c7#.

În diagrama 9 autorii au realizat

7.

Valentin RUDENKO

Tijdschrift v.d. KNSB - 1958

(11+9)

3#

8.

Mircea MANOLESCU

Revista de Șah - 1959

PREMIUL I - II

(14+10)

3#

9.

A.KOPNIN și A.KIZNETOV

Memorial Cigorin-1959

PREMIUL I

(15+7)

3#

completă. Înainte de cheia, după 1...T:d4(x), N:d4(y) prin 2.Ga2+(A), Ce5(B) albul oferă calul piesei care a capturat pionul obligînd-o să părăsească câmpul d4, fapt ce duce la legarea calului din c4 și deschide drumul damei pe e5: 2...T:d2, N:c5 3.De5#. Albul nu dispune de mutare de tempo pentru a menține acest joc, cheia fiind 1.Ta3! (zugzwang). Acum însă, după 1...T:d4(x), N:d4(y) urmează 2.Cc5(B), Cd2(A) N:c5, T:d2 câmpul d4 trebuind să rămînă blocat pentru matul 3.D:f3#

cu succes o idee parcă și mai dificilă: schimbarea reciprocă din jocul aparent în soluție a transformării pionului din e7 în nebul și cal. În poziția inițială, după 1...Cd6(x), N:d6(y) albul continuă cu 2.e8C(*), e8N(B) și după singura mutare a negrului 2...R:e6 urmează 3.Cc7, Nf7#. Jocul real începe cu 1.Cf3! (1.De5+ R:c6 3.Ne4#), mutare prin care albul pierde de sub control câmpul f7, dar controlează câmpul e5 dînd astfel mai multă libertate damei din h8, așa că

după 1...C:d6(x) albul continuă cu 2.e8N(B) R:e6 3.De5 iar după 1...Nd6(y) urmează 2.e8C(A) R:e6 3.Dg8. Un mecanism foarte subtil bazat pe zugzwang-ul de la mutarea a doua.

Încă o problemă din această categorie în diagrama 10, unde jocul aparent este 1...Ta8(x), Tb8(x) 2.Te2+(A), Td2+(B) Re6 3.Nc5, Cc5; la 1...R:d6 urmează în ambele variante 3.D:c6. După cheia 1.d7! (2.d8D+ Re6 3.Da7) matul 3.D:c6 nu va mai fi posibil după 2...Rd6 ci după 2...Re6, astfel că la apărările 1...Ta8(x), Tb8(y) continuările albe se inversează: 2.Td2+(B), Te2+(A) Rd6 3.Cc5, Nc5. De remarcat că la această problemă se schimbă în mod reflex și mutările de mat, fiind deci

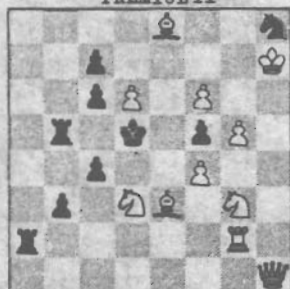
Joc aparent: 1...x, y 2.AB x', y' 3.A', B' Joc real: 1...x, y 2.BA y', x' 3.g', A'

Exemplul din diagrama 12 poate fi încadrat la această formă a temei, cu specificația că mutarea de mat este identică în ambele variante (A'=B'). În poziția inițială la 1...Td:d6(x), Th:d6(y) urmează 2.De6+(A), Dd5(B) și la capturarea damei cu turnul 2...Te6(x'), T:d5(y') avem același mat 3.Cc4(A=B') (la 2...N:e6, N:d5 3.N:d6). Cheia 1.Cf4! (2.g5 3.Cg4), schimbă reciproc variantele: 1...Td:d6(x), Th:d6(y) 2.Dd5(B), De6+(A) T:d5(y'), Te6(x') 3.Cc4(A', B'), aceasta deoarece după 2...N:d5, N:e6, sint acum posibile maturile 3.Cd3, Cg6.

Următoarele trei diagrame exempli-

10.

Robin C.O. MATTHEWS
Meciul prieteniei - 1967
PREMIUL II

(11+9) 3
foarte apropiată de următoarea formă a temei.

Schimbarea reciprocă totală a variantelor.

Exemplul din diagrama 11 aparține de fapt numai pe jumătate acestei grupe. Jocul aparent la capturarea pionului din e5 este: 1...C:e5(x), f:e5(y) 2.Cb6+(A), Cf6+(B) Rd6, Rc4 3.De7, Dd3. Cheia 1.Dh4! amenință 2.c4+ Rc4 3.D:d4. Acum, la aceleași mutări ale negrului 1...C:e5(x), f:e5(y) urmează 2.Cf6+(B), Cb6+(A) Rc4, Rd6 3.D:d4, Dc7. Se vede că, cu excepția mutării de mat 3.D:d4 în loc de 3.Dc7, aici avem de-a face cu inversarea atât a mutărilor secundare ale negrului cât și a celor de mat ale albului.

Această formă a temei este mult mai greu de realizat, schimbarea jocului făcându-se, după cum a rezultat din exemplul precedent, conform următoarei scheme:

11.

Mircea MANOLESCU
Revista de Sah - 1964
PREMIUL I - II

(9+9) 3

12.

Robin C.O. MATTHEWS
Magasinet - 1957
PREMIUL II

(13+7) 3

fică această formă a temei cu mutările secundare ale negrului identice în ambele variante (x'=y').

În poziția inițială din diagrama 13, după capturarea pionului din b4 - deci blocarea acestui cîmp - prin 1...T:b4(x), c:b4(y), bateria Td8-Cd6 poate intra în funcțiune 2.Cc8+(A), Cf7(B) Rc4(x', y') 3.Cb6(A), C:e5+(B). Mutarea cheie 1.Cd4! (2.Cb5+ Rb4 3.D:c5), eliberează liniile turnurilor dar interferează preventiv dama neagră și nebulun din g1, așa că acum la luarea pionului b4, 1...T:b4(x), c:b4(y) urmează 2.Cf7+(B), Cc8+(A) Rc4(x', y') 3.C:e5(B), Cb6(A').

Tot pe un mecanism al temei SIERS se bazează și strategia problemei din diagrama 14. În poziția inițială mutările 1...d5(x), f5(y) blochează unul din cîmpurile d5 sau f5 și fac posibil șahul prin descoperire cu calul din g3 - 2.Cf5+(A), Ch5+(B) - astfel ca la fuga regelui negru 2...R:e4(x', y')

13.
Alex CASA
B.O.E. - 1953
PREMIUL I

(11+11)

3≠

14.
Nils G.G. van DIJK
Magasinet -1955
PREMIUL III

(12+13)

3≠

15.
Mircea MANOLESCU
Camp. R.P.R. - 1965-66
PREMIUL I

(12+7)

3≠

calul să poată da mat controlind celălalt cîmp: 3.Cd6(A'), Cf6(B') ≠. Cheia 1.Ge7! (2.Cg6 3.Ch4 ≠) acoperă cîmpurile cu pricina (d5 și f5) dar eliberează cîmpul e5. Mutările de apărare 1...d5(x), f5(y) vor restabili controlul albului asupra acestui cîmp (prin De7 și Nb8) iar calul din g3 va muta astfel încît să nu interfereze dama sau nebulul: 2.Ch5+(B), Cf5(A) R:e4(x,y) 3.C:f6(B'), C:d6(A') ≠.

În problema din diagrama 15 jocul aparent este evident: 1...Rd6(x), Rd4(y) 2.C:f5+(A), C:b5+(B) Rc5(x,y) 3.T:b5(A) Te5(B') ≠. Soluția acestei probleme este: 1.Te3! cu amenințarea 2.Td3 3.T:b5 sau Td5 ≠; acum la plecarea regelui negru pe cîmpurile de refugiu, variantele se schimbă reciproc 1...Rd6(x), Rd4(y) 2.C:b5+(B), C:f5+(A) Rc5(x,y) 3.Te5(B'), T:b5(A') ≠.

Original și interesant mecanismul problemei din diagrama 16. Jocul apa-

rent 1...N:e5(x), G:e5(y) 2.b3(A), b4(B) ~ (x,y) 3.Nc4(A), Ce3(B) - la 2...Cd2, Nel urmează 3.T:e5 ≠ - se schimbă după cheia 1.Df7! (2.D:d7 C:d7 3.Td6 ≠), întrucît matul cu turnul pe e5 nu mai e posibil, dar nici luarea turnului de către pionul din e6 care acum s e legat, așa că la 1...N:e5(x), G:e5(y) va urma 2.b4(B), b3(A) cu maturile imparabile 3.Cc3(B'), Nc4(A') ≠. În această problemă, atît în jocul aparent cît și în cel real, mutările secunde ale negrului nu sînt precizate, ele putînd fi alese astfel încît să se realizeze cu adevărat schimbare reciprocă totală a variantelor.

Schimbarea reciprocă totală a variantelor, cu alternarea reciprocă a mutărilor a 2-a și a 3-a ale albului în cadrul variantelor.

Această temă - tema TURA - a făcut obiectul uneia din secțiile de 3 mutări ale primului campionat mondial

16.
Claude GOUIMONDY
Thèmes 64 - 1971
PREMIUL I

(11+11)

3≠

17.
Jan KNÖPPEL
W.C.C.T. - 1975
LOCUL 22

(9+5)

3≠

18.
Byron ZAPPAS
W.C.C.T. - 1975
LOCUL 13-14

(11+13)

3≠

de compoziție sahistă.

Schema schimbării jocului este următoarea:

Joc aparent: 1...x,y 2.A,B 3.B,A

Joc real: 1...x,y 2.B,A 3.A,B

(nu se fac precizări asupra mutărilor secunde ale negrului).

Pentru ilustrarea acestei teme, cred că problema din diagrama 17 constituie un exemplu foarte clar. În poziția inițială, albul are pregătite răspunsuri la capturarea turnului din e6: 1...T:c6(x), N:c6(y) 2.Ta8(A), C:c6(B) ~ T:c6 3.C:c6(B), Ta8(A) ≠. Soluția problemei însoțite cu 1.b7! (2.T:h6 N:c6 3.C:c6(A). Acum variantele se schimbă reciproc 1...T:c6(x), N:c6(y) 2.C:c6(B), Ta8(A) N:c6, ~ 3.Ta8(A), C:c6(B) ≠.

Unul din mecanismele folosite cu ocazia campionatului mondial și care permite realizarea a trei perechi de variante, este prezentat în problema din diagrama 18 — nedreptățită în clasificare, după părerea mea. În po-

ziția inițială la 1...c5(x), d6(y) urmează 2.Cf4(A), Nh7+(B) ~ (x), Bc5(y) 3.Nh7(B), Cf4(A) ≠. Cheia 1.Nc7! (2.T:g4+ Rf5 3.Tf4 ≠) face ca funcțiile celor doi pionii negri să se schimbe reciproc, variantele schimbându-se în consecință. Acum mutarea 1...d6 va interfera dama și 1...c5 va produce blocare. Deci 1...c5(x), d6(y) 2.Nh7+(B), Cf4(A) Rd5(y), ~ (x) 3.Cf4(A), Nh7(B) ≠.

O realizare de excepție a acestei teme o constituie, fără îndoială, problema din diagrama 20, unde autorul a reușit să găsească posibilitatea combinării cu tema GRIMSHAW. În poziția inițială albul exploatează imediat interferența de pe f5: 1...Tf5(x), Nf5(y) 2.T:e3+(A), f7+(B) N:e3(x), Nf6(y) 3.f7 ≠ (B), Te3(A) ≠, maturile fiind posibile datorită legării turnului și nebulului.

21. Mircea MANOLESCU
inedit — nr.1277 a

19. Miroslav STOŠIĆ
Problemist — 1971
PREMIUL I

20. Hirajet MARUTA
W.C.C.T. 1975
LOCUL I

21. Mircea MANOLESCU
inedit — nr.1277 a

(40+9)

3 ≠

(11+12)

3 ≠

(8+11)

3 ≠

ziția inițială jocul este următorul:
1...T:f5(x), C:f5(y) 2.N:f5+(A), Dc6+(B)
C:f5, T:c6 3.Dc6+(B), Nf5+(A)
1...N:f3(x), C:f3(y) 2.g:f3+(A), Dc2+(B)
C:f3, N:c2 3.Dc2+(B), g:f3+(A)
1...C:g3(x), N:g3(y) 2.Cg3+(A), Te3+(B)
N:g3, C:e3 3.Te3+(A), C:g3+(B)

După cheia 1.Rh4! (2.Tf4+ e:f4 3.D:f4 ≠) variantele se schimbă reciproc deoarece prin noua poziție a regelui alb, mutările y vor da șah, așa că ele vor fi urmate de capturi (mutările A). Deci:
1...T:f5(x), C:f5(y) 2.Dc6+(B), N:f5+(A)
C:c6, Tf5 3.N:f5+(A), Dc6+(B)
1...N:f3(x), C:f3(y) 2.Dc2+(B), g:f3+(A)
C:c2, N:f3 3.g:f3+(A), Dc2+(B)
1...C:g3(x), N:g3(y) 2.Te3+(B), C:g3+(A)
N:e3, C:g3 3.C:g3+(A), Te3+(B)

În frumoasa problemă din diagrama

După cheia 1.Dg4! (2.Cb7+ Rd6 3.Nf8 ≠) dama părăsește linia de legătură. În schimb controlează cîmpurile e4 și e6 astfel că la 1...Tf5(x), Nf5(y) albul va putea continua cu 2.f7+(B), Te3+(A), deoarece după 2...Tf6, Ne4 există maturile 3.Cf3, Cg6 ≠; la 2...Nf6(x'), N:e3(y') urmează 3.T:e3(A), f7(B) ≠, maturi posibile de data aceasta tocmai interferenței turn - nebul.

Prin exemplele prezentate aici, sper că am reușit să subliniez vastitatea temei discutate, precum și posibilitățile ei încă neexploate. Dovadă a acestei ultime afirmații o constituie inedita din diagrama 21 pe care o propun concursurilor biennale de compoziție și de dezlegări ale BULETINULUI PROBLEMISTIC sub nr.1277a.

Ing. Mircea Mihai MANOLESCU
Maestru al sportului

PROBLEMA INDIANA

„Ideea a devenit esența problemei, calitatea sa fundamentală, justificarea existenței sale, rațiunea a sa de-a fi! Compoziția a devenit arta de a prezenta o idee.”

ANDRE CHERON

Nici o problemă n-a fost mai celebră decât cea „indiană”, nu numai pentru că, la apariția ei, în februarie 1845, nimeni n-a reușit s-o dezlege, nici cel mai tari jucători ai timpului, ci pentru că ea a marcat o cotitură unică în istoria șahului artistic. Până la ea, problemele se întemeiau pe combinații ce puteau fi înfrântă într-o partidă și al căror element esențial era difi-cultatea. De-a-aceea, ele serveau jucătorilor drept antrenament și disciplină intelectuală. Astfel, campioni la jocul practic ca LA BOURDONNAIS sau ANDERSEN erau în același timp și maeștri în dezlegarea sau compunerea problemelor de șah. Acela care avea în față o diagramă își punea înaintea întrebarea: „Ce mutare ar trebui să efectuez dacă această poziție ar fi în-clusă într-o partidă?” Șahul practic și problemistica nu găsseau pe aceeași treaptă, a doua fiind subordonată primului, ca o anexă destul de interesantă dar căreia i se acorda numai o atenție sporadică și în general destul de superficială. A fi șahist însemna mai întotdeauna a fi un jucător, un luptător, și mai rar un problemist, adică un artist, un vizitor!

De la problema indiană, cele două domenii se despărț. Ele devin independente și autonome, adică egale, iar în problemistica încep să apară elemente cu totul noi, necunoscute în partidă, bazate nu pe combinații practice ci pe combinații estetice, menite să producă asupra noastră o impresie de aceeași natură ca cea izvorâtă dintr-o artă precum pictura, sculptura, muzica sau dansul. Surprinzător este faptul că, în șah, noile combinații s-au dovedit a fi tot atât de greu de rezolvat, uneori chiar mai greu, decât cele vechi, tradiționale. Orice revoluție în artă este la început greu digerată și pentru a se impune, ea necesită perseverență, voință și curaj. Marii artiști au fost, dacă nu în permanență, cel puțin la începutul carierii lor, vajnici luptători și premergători ai timpurilor noi!

În prima jumătate a secolului XIX, se ajunseser la un punct mort: e-ar fi născut problema indiană a creat tot ce a putut crea și ea de-acum ea se afla într-o stare de epuizare. Campionul englez STANTON declară așa și tare că „cea mai frumoasă problemă din lume” este această, datorită compatriotului său Horatio BOLTON:

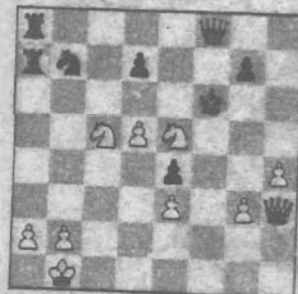
I. H. BOLTON
„Chess player's chronicle”,
1842

Soluția: 1.Df5+! Rf5 2.Cc:d7 urmată de 3.g4, sau 1...Re7 2.D:d7+ Rf6 3.Da6. Se observă o șahie brutală, dotată cu șah și cu sacrificii de figură.

caracteristici bine cunoscute în jocul practic. O singură mutare prezintă o factură modernă: 2.Cc5:d7, mutare liniștită și deci artistică.

Stanton publică trei ani de-a rândul problema lui Bolton în revista sa „Chess player's chronicle” pînă cînd, în 1845, ea este depunată de problema indiană, prima creație de „stil nou”, stabilind divorțul definitiv dintre Partida și Problema.

Exact la 2 februarie 1845, Stanton primește de la un corespondent al său din DELHI (India) o scrisoare semnată „Shagird” (pe limba indusă, „școlar”) și conținând problema de pe diagrama II (vezi pagina următoare):

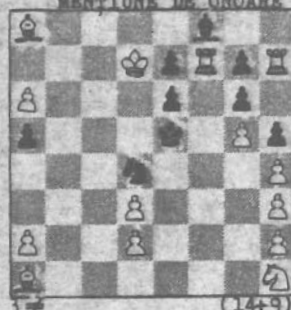

3/4 (10+8)

Surprins de nouitatea combinației și intuitiv o valoare netăcută, Stanton tipărește imediat problema pe prima pagină a revistei sale, cu locul problemei lui Bolton.

Cel mai tari jucători ai lumii nu pot s-o dezlege!

III. Radu DRĂGOESCU
Thèmes - 64 - 1978
MENTIUNE DE ONOARE

București
Iunie 1983

cat ultimul. Într-adevăr, singurele piese negre care puteau fi mutate, înainte de a se ajunge la poziția din diagramă, sînt cei doi pioni a5 și h5. Dar pionul a5 nu poate veni de la h6 pentru că, în acest caz, ar fi trebuit să captureze o a treia piesă albă (celelalte două fiind capturate pe cîmpurile e6 și g6), iar mutarea h6-h5 a fost efectuată înainte ca turnul alb să fi trecut pe coloana h prin cîmpul h6 (singurul loc de trecere). În consecință, soluția începe cu mutarea negrului:

0.... a4
1.Ng2! a3
2.Tf3 Rd5
3.Tf5#

Un echivalent modern al celebrei probleme!

Radu DRĂGOESCU

CUM SE COMPUNE O PROBLEMĂ ... ORIGINALĂ.

În anul 1978 mi-a reținut atenția problema compozitorului vest-german Herbert Ahues (diagrama I) care în încercarea 1.c6? (am.2.Tc5#) conține două frumoase riposte la apărările 1...Ne7, Ne3 2.Nf6, Nf4#, nebunul din g5, piesa mobilă din bateria albă, acționînd cu eleganță pentru realizarea celor două maturi. Cursa se respinge cu 1...e3! iar jocul real are cheia 1.De2! (am.2.Ne6#) cu Grimshaw la d3 1...Td3, Nd3 2.Dx4, Td4#. Intuind că un cal alb ar putea acționa de o manieră similară, dar în mod mult mai spectaculos, am reușit să realizez problema din diagrama II. Cheia este 1.Tb4! (2.Tb5#), iar la apărările negrului 1...Dc8, Db1, Df3, Df2 calul din g5 acționează ca un „stergător de parbriz” 2.Ce6, Ce4, Cf7, Cf3#.

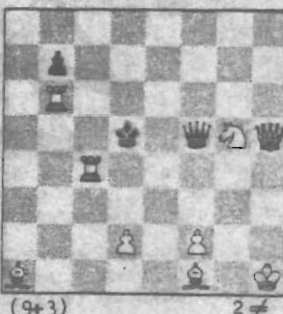
După doi ani, răsfoind întîmplător „Revista de Șah” de acum un sfert de veac, am descoperit cu multă uimire problema din diagrama III care realizează aceeași idee și încă cu 4 piese mai puțin!

Este vorba desigur de o anticipare involuntară care se întîlnește nu de

I.- Herbert AHUES
Pr. II Springgaren - 1956

II.- Eugen RUSENESCU
Thèmes-64 - 1979

III.- Marcel ASCHENAZI
Revista de Șah - 1954

puține ori în problemistică, mai ales în domeniul problemelor directe cu mat în două mutări. Evident că descoperirea acestei anticipări de către o terță persoană ar fi condus la concluzia că este vorba de un plagiat!

Am dat acest exemplu pentru a arăta cât de ușor se poate compune o problemă lipsită de un element esențial: originalitatea și cât de incidentală poate fi depistarea unei anticipări, avînd în vedere că în lume se publică anual mii de probleme (după o estimatie personală numai în Europa cca.2.00

de probleme în două mutări văd lumina tiparului). În această situație o evidență centralizată a problemelor publicate ar fi necesară, dar ea ar putea funcționa numai cu ajutorul celor mai moderne computere. Este însă demn de reținut că maestrul german Hermann Albrecht, decedat în 1982, a avut ideea și perseverența totodată, de a ține o evidență sistematică a unui mare număr de probleme în două mutări apărute (peste 76.000), o muncă titanică desigur, el fiind deseori consultat de arbitrii concursurilor internaționale în legătură cu originalitatea problemelor clasificate.

În general însă descoperirea cazurilor de anticipări este cu totul întâmplătoare și se bazează pe „memoria umană” a compozitorilor sau pe evidența personală a unor „specialiști” în depistarea „infractorilor”.

Începătorii, care în mod inevitabil sînt tentați să „împrumute” ideile și chiar problemele altora, trebuie să știe că rareori o problemă anticipată rămîne nedescoperită, poate și datorită faptului că lipsa de experiență a amatorului, contrastează deseori prea evident cu valoarea ridicată a problemei respective.

București
26 iulie 1983

Eugen RUSENESCO
Maestru al sportului

SUCCESSE ALE COMPOZITORILOR NOSTRI

I
Mircea MANOLESCU

PREMIUL I
Memorial R. Gevers - 1983

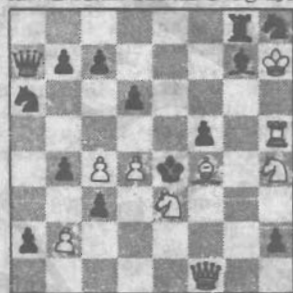

(11+12)

2 ♘

II
Mircea MANOLESCU

LAUDA I
Schweizerische Schachzeitung-1982

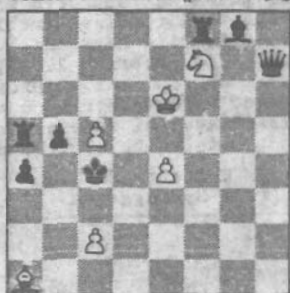

(9+14)

2 ♘

III
Eugen RUSENESCO

MENȚIUNE DE ONOARE I
Concurs tematic „Mat”-1983

(6+7)

aj. 2 ♘

I.- În poziția inițială există răspunsuri de mat la cele mai caracteristice mutări negre - contrașah și fuga regelui pe câmpul de refugiu: 1.f.g4+, Rc4 2.T:g4, T:b4 ♘. Cheia 1.C:b4! (2.Dc5 ♘) oferă regelui negru încă două cîmpuri libere și schimbă maturile din jocul aparent 1...f:g4+, Rc4 2.D:g4, C:a6 ♘. Joc bine diferențiat la celelalte apărări negre: 1...Tc5, Rc5, Re5 2.Df4, Cd3, De3 ♘.

II.- 1.Cg2! (amenințare 2.Df3+ Rd4 3.Dd5 ♘); 1...c:b2 2.Cf3! (am. 3.De2 ♘) D:d4, N:d4 3.Cg5, Cd2 ♘; 1...c6 2.C:f5! (am. 3.De2 ♘) D:d4, N:d4 3.Cg3, Cd6 ♘. Tema preferată a autorului: maturi schimbate la mutările secundare ale negrului din variante paralele.

III.- Tema a cerut ca după prima mutare a negrului să apară posibil un mat ca urmare a mutării întâmplătoare a unei piese albe, dar orice mutare a acesteia împiedică totuși matul respectiv și numai o mutare precisă a sa va crea posibilitatea altui mat. După 1.b4 s-ar părea că la o mutare întâmplătoare a regelui alb (pentru a dezlega calul) după 2.T:c5 ar urma 2...Cd6 ♘. Numai că oriunde ar muta regele alb, sau leagă din nou calul, sau se expune şahului turnului (pe e5) sau la 1...Rd6 blochează câmpul de mat pentru cal. După această mutare însă, câmpul c5 fiind controlat, merge 2.Tb5 Ce5 ♘.

AL II^{LEA} CAMPIONAT MONDIAL DE COMPOZIȚIE PE ECHIBE

Organizat de Asociația pentru Probleme de Șah din R.F.G., sub competența coordonare a dr. J. Niemann, cel de al doilea campionat mondial de compoziție şahistă pe echipe s-a bucurat de participarea a 29 de țări fiind câștigat de echipa Uniunii Sovietice urmată de Israel și S.U.A.

Echipa țării noastre, clasată pe locul 8, ar fi putut ocupa o poziție mult mai bună, dacă tocmai la secția studii - care trebuia să fie punctul forte al nostru prin maeștrii internaționali E. Dobrescu și V. Nestorescu - cele două lucrări prezentate nu s-ar fi dovedit incorecte și, dacă subiectivismul inerent al aprecierii lucrărilor de către arbitri nu ar fi afectat problemele lui M. Manolescu de la prima secție de 2 mutări și de la secția de ajutoare în 2 mutări, inexplicabil neincluse în primele douăzeci, precum și problemele lui V. Nestorescu și M. Manolescu de la prima secție de 3 mutări clasate în urma unor lucrări, evident mai slabe.

Cu atât apare mai meritoriu faptul că echipa noastră a ocupat locul 2 la două secții (prima secție de 3 mutări și secția de 4 și mai multe mutări), precum și acela că într-o companie selectă de compozitori, M. Manolescu a obținut al 5-lea rezultat individual.

În continuare prezentăm cititorilor temele și cele mai bune rezultate la fiecare din cele 10 secții, cu sublinierea comportării componentelor echipei noastre.

Secția A1 - mat în două mutări

Tema a cerut ca în cel puțin două încercări, o piesă albă să fie interferată de o altă (una și aceeași) piesă albă, figura interferatoare putând juca la prima sau la a doua mutare.

Echipa noastră a realizat numai 5 puncte, cu toate că erau speranțe, justificate, în problema lui M. Manolescu care a fost singura din cele 43 de probleme participante la această secție, în care piesa interferată mută prima.

Problema clasată pe primul loc îmbină în mod fericit tema cu schimbarea maturilor. În încercările 1.Cf3?; 1.Cf5? și 1.Ce6? (am. 2.Dc5?) la apărarea 1...Cb~ nu mai e posibil matul 2.Df7? din jocul aparent, datorită interfe-

rării damei de către cal. În schimb, apar acum alte mături: 1.Te5?; 1.Ce7? și 1.Cc7? și numai mutări precise ale calului din b6 resping aceste încercări: 1...C:d7! (la 1...Ce4 urmează 2.Ne4?) 1...Cc8! și 1...Ca8!. Cheia 1.Ce2! oferă încă două cimpuri de refugiu regelui negru (biamplicativ, dacă ar fi să imprimăm un termen din franceză) și la 1...Cb~, deși dama nu mai e interferată, urmează un alt mat: 2.Cc3#.

În poziția inițială a problemei clasate pe locul doi, la apărările 1...Dc7, Cd8, Dc2, g:f4, sint pregătite maturile 2.Ng8, T:d6, N:c4, Th5?. Încercările 1.Ce6? și 1.Cf5? (2.Dc6?), interferează în același timp și nebunul și turnul

Locul 1.
M. VELIMIROVIĆ
Iugoslavia

(10+9) 2#

Locul 2
Ivan KISS
Cehoslovacia

(11+14) 2#

Locul 5
C.G.S. NARAYANAN
India

(11+3) 2#

Locul 16
Eugen RUSENESCU
Romania

(7+7) 2#

de pe coloana h, dar prima încercare e respinsă numai de 1...Cd8! (2.Lg8?) intrucit la 1...T:c7 matul se schimbă: 2.C:c7# (2.T:d6?), iar a doua încercare e respinsă de 1...g:f4! (2.Th5?), la 1...Dc2 2.Cc3# (2.Ne4?). Cheia 1.Cc2! păstrează maturile din poziția inițială.

Problema clasată pe locul 5 prezintă într-o formă frumoasă cind interferări ale damei de către nebun: 1.Na7? Rb7! 1.Nc5? a5!; 1.Nd4? Rd5!; 1.Ne3? Ne4!

1...Ng2! Soluția este 1.Ng1! (zugz.) Interesant că V.Rudenko a realizat o problemă aproape identică (turnul alb la g7 și în loc de Pg7, doi pionii negri la h6 și h7), clasată a 7-a.

În problema lui E.Rusenescu calul interferează de patru ori dama: 1.Cd7? d:c5!; 1.Cg6? e5!; 1.Cg4? e3!; 1.Cd3? Cc3!. Numai cheia 1.Cc4! (2.Cc3?) permite toate muturile cu dama.

Secția A2 - mat în două mutări

Tema, destul de comună, muturi schimbate ale unei baterii albe, din joc aparent în soluție, a făcut ca la această secție să apară cele mai multe probleme anticipate. În această greșală a căzut problema lui M.Manolescu, iar cea a lui V.Nestorescu, deși originală, neavind decât două variante schimbate nu a intrat între primele 20.

Pe locurile 1-2 au fost clasate două probleme identice - dar primate în oglindă. Presentăm problema lui B.Zappas, autorul problemei simetrice

Locul 1-2
Byron ZAPPAS
Grecia

(11+4)

2≠

Locul 5
Mika KORHONEN
Finlanda

(7+5)

2≠

fiind danezul H.Knuppert. Jocul aparent este 1...d:a2, d:b6, d:c6 2.Tf2, Tf4, Tf3≠ iar soluția 1.Nf4! (2.Td2) d:a2, d:b6, d:c6 2.Te5, f:c5, f:d5≠.

Aceasta a fost schema cea mai utilizată la această secție și marea majoritate a problemelor clasificate conțin această baterie pe diagonală în care jocul piesei mobile, turnul, este schimbat de nebulul care efectuează cheia.

O schemă mai originală pentru trei variante schimbate, se pare că e cea din Meredith-ul clasat pe locul 3 1...Re4, Re5, Re6 2.C:f6, C:e3, C:b6≠; 1.Db7! (zugzwang) 1...Re4, Re5, Re6 2.Cb4, Cc7, C:f4≠.

Secția B1 - mat în trei mutări

Tema a cerut ca cel puțin două cimpuri pe care albul ar putea să dea mat să fie păzite de două piese negre iar

în decursul soluției una din aceste piese să se lege, iar cealaltă să fie deviată pentru pararea altei amenințări.

Problema clasată pe locul 1 conține trei variante tematice: 1.Tc6! (2.Dc4+ T:c4 3.b:c4≠), D:d4 2.Cd7 Na5 3.Cc3≠; 1...Ta:d4 2.Cg6 Ng5 3.Cb4≠; 1...Th:d4 2.C:e6 (3.Cc7, De5≠) Nh3 3.Ne4≠.

În continuare aprecierile arbitru-lui A.Chicco sînt greu de înțeles! Problema de pe locul 2 are într-adevăr trei variante, două dintre ele fiind

Locul 1
I.VLADIMIROV și
V.KOPAEV (U.R.S.S.)

(12+11)

3≠

Locul 2
Marcel ASCHEAZI
(S.U.A.)

(14+11)

3≠

Locul 7
Virgil NESTORESCU

(12+8)

3≠

Locul 12
Mircea MANOLESCU

(14+11)

3≠

însă unite la mutarea a doua: 1.Re2! (2.Dh1+ Rd4 3.De4, T:b4≠) D:e6+ 2.Ne3 Ng7 3.Ce7≠; 1...Ta:e6, Th:e6+ 2.Ne5 C:e5 3.Cb6, Cf6≠.

Problema lui V.Nestorescu, clasată tocmai pe locul 7, pe lângă o formă mai estetică, are trei variante distincte: 1.Nb5! (2.Dc3+ Rc5 3.b4≠) N:e5 2.d8D+ C:d8 3.Dd6≠; 1...De5 2.Nd5 N:d1 3.Cf5≠; 1...Te5 2.Td2+ C:d2 3.De3≠.

Pînă la această problemă ca și pînă la cea a lui M.Manolescu, care nu este departe ca schemă și realizare de problema clasată pe primul loc, se află o serie de lucrări cu numai două variante și fără un joc mai special!

Soluția problemei clasate pe locul 12: 1.Rf8! (2.Te6+ d:c6 3.h8D≠) Ta:e4 2.b8D (3.D:d6≠) Na3 3.d4≠; 1...Tf:e4 2.b8G (3.C:d7≠) Db5 3.Cg4≠; 1...Ne4 2.h8C (3.Cg6≠) Dh5 3.Cd3≠.

Cu toate acestea, acumînd 23 de

puncte, reprezentanții noștri au ocupat locul 2 la această secție.

Secția B2 - mat în 3 mutări

Tema impunea ca la prima mutare negrul să-și interfezeze sau să-și obstrucționeze o piesă legată, fapt ce să permită albului ca la mutarea a doua să dezlege direct această piesă.

Problema clasată pe primul loc, deși cu numai două variante, are o strategie bogată. După cheia 1.Ca4! (2.Rb1, Rc1 3.Cb2#), prin 1...Ne3 negrul obstrucționează calul dar dezleagă Ne3 și după 2.Ng8 (3.Nc4#) calul se dezleagă dar nu mai poate para amenințarea (2...Ce3?), în schimb negrul dispune de o altă apărare 2...Nd5 la care urmează însă 3.Cf2# datorită legării Ne3. În varianta 1...Te4 avem aceeași succesiune de

ireproșabilă și putem afirma pe drept cuvânt că merita un loc mai bun. Iată soluția: 1.Ne1! (2.Ce7+ Re5 3.Cc5#) bxc5, T:c5, Te3, e3 2. Da6, De2, Dc4, Dg2 (Nebunul dezlegat nu mai poate da şah!)

Lucrarea lui M. Manolescu are numai trei variante tematice: 1.Nd8! (zugzw.) e3, d3(c3), Ne3 2.De2, Da7, Dh7. La 1...N urmează 2.Dd2 Te3, e3 3.Tf2, D:d4#.

Secția C - mat în 4 și mai multe mutări

Tema: "O piesă neagră e capturată de o piesă albă pentru ca în decursul soluției o altă piesă albă să poată ocupa sau traversa câmpul pe care s-a aflat piesa neagră", a prilejuit realizarea a numeroase probleme valoroase, dintre care se evidențiază clar primele două clasate.

Locul 1
Michael KELLER
R.F.G.

(10+12) 3#

Locul 10
Virgil NESTORESCU

(9+9) 3#

Locul 8
Carel SAMMELIUS
Olanda

(10+10) 3#

Locul 14
Mircea MANOLESCU

(10+5) 3#

Locul 1
A. POPANDOPULO și
V. RUDENKO - U.R.S.S.

(11+14) 6#

Locul 4
Emilian DOBRESCU

(5+9) 16#

Locul 2
D.N. KAPRALOS
Grecia

(9+15) 5#

Locul 7
Mircea MANOLESCU

(10+12) 8#

elemente strategice, acum este însă interferat nebunul și dezlegat calul, ca în final matul să fie dat ca urmare a legării turnului: 2.Dg8 (3.Dc4) Ce3 3.Cf4#.

Lucrarea record, cu numărul cel mai mare de variante tematice, a fost clasată abia pe locul 8. După 1.e7! (2.a8D 3.Db8#) în apărare negrul interfezează de cinci ori Kg5, dînd libertate damei: 1...Tf4, Cf4, Ce3, d4, e3 2. Dd1, Dg4, De8, Dh4, Df3.

Problema lui V. Nestorescu conține patru variante tematice într-o formă

În prima din ele sînt trei variante cu dublă captură pentru deschiderea unei linii: 1.Ne5! (2.Rf2 Ch3+ 3.gxh3) 1...d4 2.C:e7+ Re3 3.Cf5+ Re4 4.C:e7+ Re3 5.Cf5+ Re4 6.D:b7#; 1...T:a7 2.C:g7+ Re3 3.Cf5+ Re4 4.C:e7+ Re3 5.C:d5+ Nd5 6.D:a7#; 1...Cg3 2.C:h4+ Re3 3.Cf5+ Re4 4.C:h4+ Re3 5.Cg4+ Cg3 6.D:a7#.

A doua problemă conține numărul cel mai mare de variante tematice. 1.Rf4 am. 2.T:e3+ Rd4 3.Ted+ Rd5 4.Dd1+ Rd4 5.D:d4#; 1...Nd1 2.C:b4+ Rxc5 3.Dd3+ Rd5 4.C:c7+ Re5 b4#; 3...Rb5 4.Qc7+ Rd5

5.Ta4+; 1...dxc5 2.Cc7+ Rd6 3.Cd5+ Rd5 4.Tc3+ Rd4 5.Ne5+; 3...Rd7 4.Te7+ Rd8 5.Nc7+; 1...Ce6 2.Tf4+ Re5 3.Tf5+ Rd4 4.Td5+ cxd5 5.Df6+; 1...Te7 2.Te6+ Rd4 3.Td6+ Re5 4.Te6+ Rd4 5.Ne5+.

Problemele echipei noastre, reprezentată la această secție prin Em.Dobrescu și M.Manolescu, au fost apreciate la adevărată lor valoare asigurându-ne un binemeritat loc doi (31p).

Lucrarea lui Em.Dobrescu - soluția cea mai lungă dintre toate problemele prezentate - se remarcă printr-un spiritual joc al bateriilor T-N/N-T care capturează pe rând toate piesele de pe coloana f. 1.Ne2! Rg4 2.Tf4+ Rh3 3.Ng4+ Rh4 4.N:f5+ Rh5 5.Ng4+ Rh4 6.Ne2+ Rh3 7.Tf3+ Rg4 8.Tf6+ Rh3 9.Tf3+ Rg4 10.T:f7+ Rh3 11.Tf3+ Rg4 12.Tf4+ Rh3 13.Ng4+ Rh4 14.Nd7+ Rh5 15.Ne8+ Cg6 16.Ng6+.

Problema lui M.Manolescu are patru variante, toate terminate în 8 mutări (!), dintre care trei sînt tematice: 1.Na4! ~, Ce4 2.Cg6+ Re6 3.Cg7+ Rd6 4.Ce8+ Re6 5.C:c7+ Rd6 6.Ce8+ Re6 7.C7 ~, Qd8 8.c8D, Cg7+; 1...N:a5 2.Cg6+ Re6 3.C:f4+ Re5 4.Cg5+ Re6 5.f4 Ch7 6.Cg7+ Rd6 7.Ce8+ Re6 8.f5+; 1...c4 2.Cg6+ Re6 3.C:d4+ Rd6 4.Cf5+ Re6 (4...Rc5 5.d4+) 5.Cf8+ Re5 6.Cd7+ Re6 7.Cc5+ Re5 8.d4+, și varianta secundară 1...Ch7 2.Cd7+ (nu merge 2.Cg6+? Re6 3.Nb5 a:b5 4.a6 Cb4 5.a7 C:c6 6.a8D Ce7+ 7.Ca7 c6! 8.?) Re6 3.C:c5+ Re5 4.Bf7 Cf8 (4...Cg5+ 5.Re7 Nb4 6.a:b4 f3 7.f:g3 8.Cd7+ 5.Ch4 f3 6.f:g3 f5 7.Cf3 Rd6 8.Cb7+).

În soluțiile celor patru probleme au fost subliniate mutările care reprezintă capturile tematice.

Secția D - studii

Tema: „Apariția în decursul variantei principale sau a unei variante secundare (sau în încercări) a unei transformări în damă (neagră sau albă) care să ducă imediat la poziție de pat”.

Așa cum am mai arătat, studiile prezentate la această secție de E.Dobrescu, V.Nestorescu și P.Joița, s-au dovedit incorecte - fapt ce ne-a privat de un loc mai bun în clasamentul general.

Studiul clasat pe locul întâi prezintă o frumoasă manevră a turmii alb pe diagonala al-h8, el plasându-se de fiecare dată astfel încît dacă pionul de la a2 se transformă în damă să fie pat iar dacă se transformă în turn să poată captura pionul de pe coloana a. 1...Tgl+ 2.Rh8 Tf8! 3.Te6+ Rd8 4.Te5! a4! (4...ald pat; 4...alt 5.Ta5 Re7 6.f e5+ Rf6 7.Tf5+ Rg6 8.Tf6 Rh5 9.Tf3+ Rh6 10.Tf6+ Rh5 11.Tf5 Rh4 12.Tf4+ =) 5.Td5+

Rc8 6.Td4! a3! (6...ald pat; 6...alt 7.T :a4) 7.Tc4+ Rb8 8.Tc3! ald pat; 8...alt 9.T:a3 =.

Studiul următor se termină cu două

Locul 1
God COSTEPP
Israel

(6+6) negru! Remisă

Locul 2
Attila KORANYI
Ungaria

(5+5) Remisă

frumoase poziții de pat cu legare, ecou. 1.Rg2! Tf2+ 2.Rh1 Tf1 3.Rg2 d:e2 4.Tc3+ Rd2 5.Tc2+ R:d1 6.Tol+! Rd2 7.T:f1 h1D+ 8.R:h1 e:f1D pat, sau 7...e:f1D+ 8.R:f1 h1D pat.

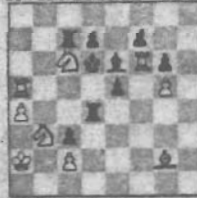
Secția E - pat ajutor în 2 mutări

Tema a cerut ca o piesă neagră care ar putea muta de la început pe cîmpul pe care va ajunge în final, să mute mai întâi pe un alt cîmp, pentru a face posibilă sau pentru a nu împiedica prima mutare a albului.

Spre regret, arhitrul László Lindner a considerat - din motive de neînțeles - că problema lui M.Manolescu, care trata a doua formă a temei, ar avea unele „impurități” tematice, lipsindu-ne astfel de puncte prețioase.

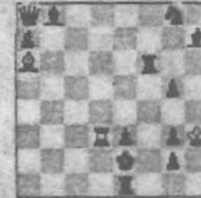
Problema clasată pe primul loc prezintă prima formă a temei. I.- 1.Td5 Cd2 2.Td3 Cc4+; II.- 1.Tc4 Cd4 2.Tb4 Td5+ Aici soluțiile sînt frumoase se-

Locul 1
Mario N.FILHO și
P.SONNENFELD-Brasilia

(9+9) 2 sol. aj. 2+2

Locul 6
Iosif GROSU
România

(3+12) 2 sol. aj. 2+2

condatate de două curse ce eguează datorită lipsei mutării de tempo a negrului: 1.Td5 Cd4? 2.7 T:d5+; 1.Tc4 Cd2? 2.7 Cc4+.

Soluțiile problemei lui I.Grosu, reprezentînd tot prima formă a temei,

TRANSFERARILE MUTĂRILOR ALBE LA PROBLÈME IN 24

de Claude WIEDENHOFF (urnare)

Reproducere din revista „Diagrammes” - 1982

A. TRANSFERARI CICLICE SIMPLE

II: TRANSFERARI INTRE CHEI si NATURI TEMATICE

b) Tema reversivă dublă. Acest mecanism este caracterizat prin două cupluri de schimbare, cheli cu matul tematic, patru mutări tematice ale albului survenind succesiv ca cheie și ca mat la apărarea negrului comună celor patru faze.

De notat deasemenea cîte două cupluri de antidual repartizate cîteodată între aceste diferite faze, ceea ce dă mai multă savoare acestor compoziții.

VIII. G. DOUKHAN
"Themes 64", 1980

24⁺ (11+9)

Na_3 2.Cb3, D, dar 1...Tg51; 1.Cb3 D (2..f5) Na_3 2.Dal C.

In anul 1977 unul din cei mai buni compozitori actuali - Rouw Hian Bwee "redescoperă" cu succes mecanica din problema X.

X. Touw Hian Bwee
„Schach-Echo“ 1977

$$24^+ \quad (10+8)$$

(Vezzi diagrama de pe pagina următoare) 1.d6? A (blocați)f:g3 2.Db7 B, 1....f:c2.f6, dar 1....c:d4!; 1.Db7? B(blocați)f:g3 2.d6 A, dar 1...f:e5!; 1.c:f6 C f:g3 2.De7 D, dar 1...N:h6!; 1.De7 D(blocați)f:g3 2.e:f6 C; 1...f:g5(3:f5) 2.D:c5 - mat schimbat(2.Dh7 Switchback). De notat respingerile deosebite de înădărate, cheia dezvoltată, precum și matul schimbat suplimentar!

In continuare, se pare deosebit de interesant de a asocia tema reversivă cu

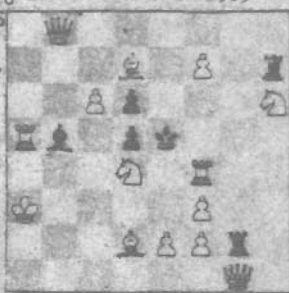
Problema IIII asociată eleganță și claritate; se
le studiem în detaliu. Pentru a amănăta 2.Ce2, al-
bul trebuie să joace cu Cel sau „nă acopera” pe sta-
cila din urmă, și în fiecare din cele patru faze exis-
ta necesitatea controlului câmpului e5 care de fis-
care dată va preciza mutarea ce va da mat după
apărarea tematică 1...N:h5

1.Db4? A (sa. 2.Ce2) B:s5 2.Cd6 B, g1 nu Cc5?
B:e5!, dar 1...d5! intercedind r25; 1.Cd6? B(2.Cc5...
2.Ce2) B:s5 A g1 nu r24? B:e5!, dar 1...Nd3!; 1.Ta4? G
(2.Ce2) B:s5 2.Cc5 D g1 nu Cd6?, dar 1...d5 -inter-
cedind Db3; 1.Cc5 D (2.Ce2) B:s5 2.r24 C g1 nu Db4.
B:e5!

Cu zece ani inainte problema IX, figura deja in Albumul F.I.D.E.: este vorba probabil de prima realizare a temei reverse dublate.

IX. F. SALAZAR

"The Problemist" 1969

26+ (13+7)

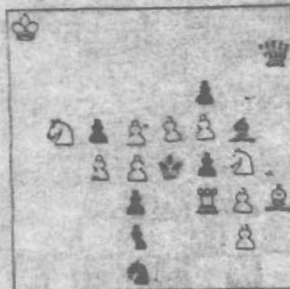
1. Del D (2.C:88; Dab 2.Tc4 C. Cizitorul ar putea nota remarcabila omogenitate a celor 3 raspingeri (interceptiile succesive a trei figuri albe tematice).

Dacă din punctul de vedere al tehnicii construcției, reprezentarea temei sub forma de blocadă este sușinăibilă dificilă, ea permite cel puțin realizarea unor lucrări interesante ca problema XI, unde găsim bătăliile de pionieri.

matru (blocada) f: g3 2.d6 B; 1... f6
B (blocada) f: g3 2.d6 A, dar 1... f6; 1... f6 C f:
1.d7 B (blocada) f: g3 2.e f6 C; 1... f6 (R: F5) 2.d6
back). De notat respingerile deosebit de ingrijite,
matru schimba suplimentar!

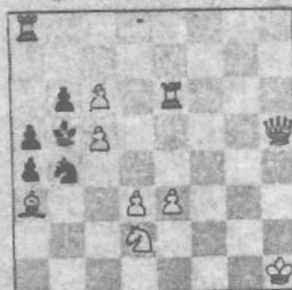
In continuare, se pare deosebit de interesant de a asocia tema reversivă cu

XI. G. DOUKHAN
„Problemblad” 1981

24 (13-8)

XIII. G. DOUKHAN
„De Waarheid” 1979

24⁺ (10+5)
f5!; 1.Tf:e6 D (2.C:a5) T:d2(Dd1) 2.Tg5 C (Th5).

Kă începe nici o îndoială că alte combinații
rămân să fie imaginate de compozitori în căuta-
rea originalității !

(va urma)

DAMĂ CONTRA DAMĂ IN MINIATURI (II)

Continuăm prezentarea luptei celor două dame în miniaturi. De data aceasta, negrul dispune și de alte piese în afara damei. În diagramele I-III turnul luptă contra pionilor, în diagrama IV două turnuri sînt împotriva pionului. Turn și cal împotriva pionului este pe diagrama V. Turn și nebul contra cal, respectiv nebul, este exemplificat în diagramele VI, VII și VIII. Diagrama IX⁺ arată forțe aproape egale: nebul contra cal și pion. În diagrama X nebul + cal. joacă împotriva pionului, iar în XI împotriva calului.

În diagrama XII nebul și pion este opus calului. Ultimile două exemple-XIII și XIV- tratează lupta calului și pionului împotriva pionului.

Vom continua acest serial cu exemple din domeniul problemelor cu mat ajutor. Urmează cele 14 exemple menționate mai sus.

alte mecanisme sau teme, așa ca, spre exemplu, la problema XII care prezintă fugile regelor:

1.C:d7? A (2.Cd4) D: a6 2.De2 B, dar 1...f: g6!; 1.De2? B (2.Cd4) D: a6 2.C:d7 A, dacă 1...R:f6 2.Td6, dar 1...d6!; 1.C:f7? C (2.C:d4) D: a6 2.Te3 D, dar 1...h:g6!; 1.Te3! D (2.C:d4) D: a6 2.C:f7 C, dacă 1...Rd6 2.Ca5.

S-a încercat deseori asocierea temei reverse dublată cu tema ZAGORUIKO; problema următoare (XIII) este primul exemplu:

1.De2? A (blocadă) Cc 2.d4 B, dar 1...b:c5!; 1.d4? B (blocadă) Cc (b:c5) 2.De2 A (D:c5), dar 1...Cd3!; 1.c7? C (2.T:b6) Cd5 (b:c5) 2.De8 D (Th8), dar 1...Cc6!; 1.De8 D (blocadă) Cc (b:c5) 2.c7 C (Db8).

Problema XIV cumulează deasemeni două teme „Schach-Echo”, 1981

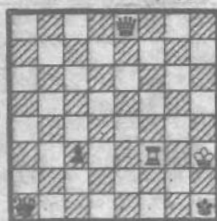

24⁺ (12+7)

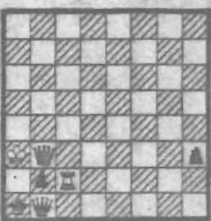
24 (14+12)

**XIV. G. DOUKHAN & C. WIE-
DENHOFF**

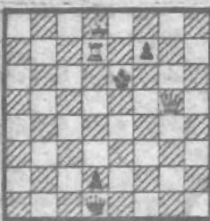
- I. W. SCHPECKMANN Die Schwalbe, 1954
 II. H. FRÖBERG Land og Folk, 1972
 III. Toma GARAI To Mat, 1958
 IV. V. I. PIPA Bul. Probl., 1976

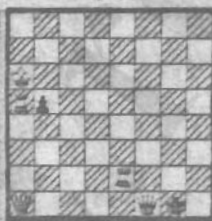
2♙ (3+3)

2♙ (3+4)

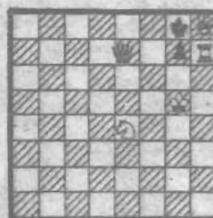

2♙ (3+4)

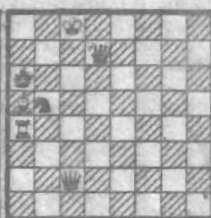
2♙ (4+3)

- V. E. POULSEN Problemotter, 1956

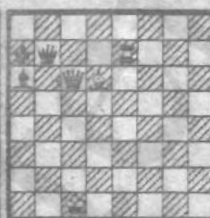
2♙ (4+3)

- VI. W. SCHPECKMANN F.I.D.E., 1963

2♙ (4+3)

- VII. H. V. TUXEN Skakbladet, 1962

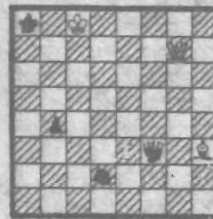
2♙ (4+3)

- VIII. H. FRÖBERG Språttären, 1961

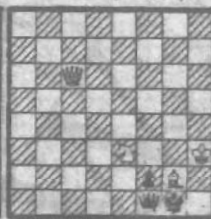
2♙ (4+3)

- IX. E. J. van der BERG Tijd. v. d. N.S., 1935

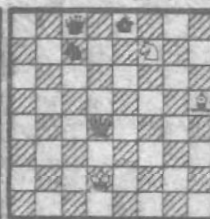
2♙ (3+4)

- X. N. MANSUROV Problem, 1966

2♙ (4+3)

- XI. L. TALABER Fel. hadv. Lapja, 1972

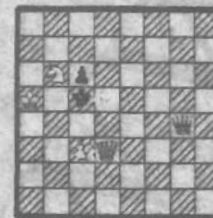
2♙ (4+3)

- XII. Z. ZILABÍ Mutató, 1966

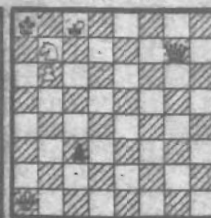
2♙ (4+3)

- XIII. F. LAZARD Die Schwalbe, 1933

2♙ (4+3)

- XIV. G. F. MIHRE Szachy, 1975

2♙ (4+3)

DEZLEGARILE:

- I. 1.Da8
 II. 1.T:b2 VII. 1.Dc8
 III. 1.Df4 VIII. 1.Dc2 XII. 1.h8D+
 IV. 1.R:b5 IX. 1.Ng2 XIII. 1.c4
 V. 1.Dd7 X. 1.Dg6 XIV. 1.Ca5.
 VI. 1.Dc6+ XI. 1.Df6

Prof. Ladislav VIGH-TARSONYI

O r a d e a

CONCURS TEMATIC

BULETINUL PROBLEMISTIC anunță organizarea unui concurs de compoziție a problemelor cu mat în 2 cutări cu cel mult 8 a p t e piese (miniaturi). Negrul trebuie să aibă pe lângă rege cel puțin o piesă, care însă să nu fie pionul. Încercările în număr limitat - cel mult 5 de flascare autor, pe diagrame, însoțite de soluția completă, se vor trimite pe adresa: Prof. Vișh-Tarsonyi Ladislav, str. Aluminiei Nr.82, Bl. M.4, ap.5, 3700-Oradea.

Arbitrează prof. L. Vișh-Tarsonyi. Premii - cărți de șah. Termen - I.VI 1984

MAESTRU AL STUDIULUI

de Nikolai I. MIRONENKO (U.R.S.S.)

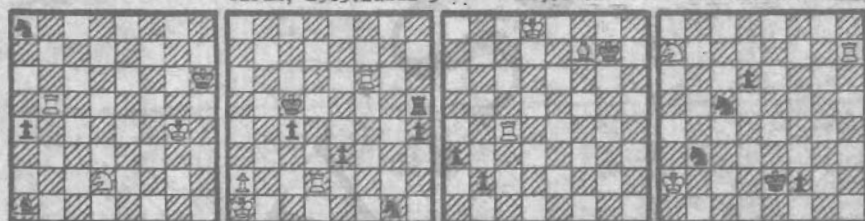
Scopul acestui articol este a face cunoscute studiile alese ale compozitorului fruntaș ucrainean Stanislav Grigorievici BELOKON.

S.G. Belokon s-a născut la 30 aprilie 1939 în or. Harkov. A început să se intereseze de compoziția șahistă în anul 1961. A încercat toate genurile, dar cele mai mari succese a obținut în domeniul studiilor. A publicat peste 140 de studii. În decursul ultimilor 12 ani a devenit campionul neschimbat al Ucrainei la compunerea studiilor. Cele mai bune studii ale lui Belokon se pot întâlni în multe antologii apărute în URSS, precum și în Albumul F.I.D.E. 1977-1979. Creația lui Belokon se caracterizează prin tratarea adâncă a temelor, ca și prin originalitatea și prospețimea gândirii, de asemeni prin înțelegerea fi nă a legilor interacțiunii figurilor.

Urma autorului crearea noilor capodopere pentru dezvoltarea și îmbogățirea șahului artistic.

Urmează o serie de studii alese din creația lui S.G. Belokon, cu dezlegări.

I.	II.	III.	IV.
Szachy, 1963	Vecernii Novosibirsk, 1963. Lauda 3	Springaren, 1965 Ment. on. 1	Șahm. v SSSR, 1965 Prom. III

- * (3+4) = (4+6) + (3+3) = (3+5)
- I. 1.Tb8 Cc7 2.Tb6+ Rg7 3.Tb7 Ne5 4.Cc4 Nh2 5.Tb2 Ng1 6.Tbl Nh2 7.Th1 și câștigă. II. 1.Tg2 Ch3 2.Tf3 e2 3.T:e2 Cg1 4.Ta3! Rb4 5.Tb2+! R:a3 6.Tb3! T h3 7.Tb8, remiză. III. 1.Tc7 bld 2.Na2+ Rh8 (2...Rf8 3.Tf7+ Rg8 4.Tf2+ Rh8 5 N:bl cu câștig) 3.R:bl a2 4.Th7+ Rg8 5.Th1 alD 6.Nh7+ și câștig. O miniatură fină. IV. 1.Te7+! (1.Tf7? fld 2.T:f1 R:f1 și negrul câștigă) Ce4! 2.Tf7! (evident nu 2.T:e4? Rf3 3.Tf8 Ccl+ 4.Ba Cd3 cu câștig.) Ccl+ 3.Ral! fld 4.T:f1 R :f1 5.Cc8 d5 6.Ce7 d4 7.Cc6 d3 8.Ce5 d2 9.Cc4 d1C 10.Cd2+! C:d2, pat!
- (Studii de pe pagina următoare): V. 1.Re3 Tel+ 2.Rf2 Ch3+ 3.R:f3 T:h1 4.Rg2 C f2! 5.Cc3+ Rel (5...Pd2 f.Cc4+)= 6.Cc4! Tf1 7.Cd2! Th1 8.Ce4!, remiză. Greșit 8.Cf3+? Re2 9.Cd4+ Rd3! 10.Cf5 Th5 și câștigă negrul. VI. 1.Te6! N:d3+ 2.Ral Nf5 3.C:c7 N:e6 4.d6! Db8 5.Ca6 Da8 6.Cc7, remiză. VII. 1.Cd2 Td3 2.Cd8+ R b5! 3.Cbl! Td4 4.Ce6 Td7 5.a7 T:a7 6.Cd4 Rb4 7.Cc6! Rb3 8.Cd4 Rb4 9.Cc6+.
- VIII. 1.Nf7+ Rg7 2.h4 a3 3.Nd5 Rg6 4.Ne4+ Rg7 5.Nf5! Rg8 6.Ne6+ Rg7 7.Cf7! a6 Urmează tripla repetare a aceleiași manevre în vederea epuizării mutării pionilor negri: 8-12.Nd5-a4-f5-e6-f7! a5, 13-17.Nd5-f7! a4 18-22.Nd5-f7! e4-23. d:c4 d3 24:c5 d2 25.N:h5 Rg8 26.c6 Ne5 27.Rd7 28.c7 N:c7 29.R:c7 Rf6 30.Rd6 1 și câștigă. Studiul „geometric” cu manevre interesante ale nebulului alb.

sint: I.- 1.Td6 R:g3 2.Tg6+ Td6 ≠
II.- 1.Tf3 R:g2 2.Tf5+ Td5 ≠.

Sectia F - mat invers in 3 mutări

Tema: o piesă albă să se lege în decursul soluției de cel puțin două ori.

Lucrările prezentate de echipa noastră (prin V.Nestorescu și M.Manolescu), au avut numai cîte trei variante tematice și cu toate că au existat multe probleme cu 4-5 legări variate ale unei piese albe, arbitrajul lui J.Mortensen ne-a favorizat de data aceasta, problema lui M.Manolescu ocupînd un neașteptat loc 9.

În excelență realizare a lui U.Avner, turnul din d3, dama și eadi albi se leagă de cel puțin două ori, fiecare din

Locul 1
Uri AVNER
Israel

(12+15) inv.3 ≠

Locul 9
Mircea MANOLESCU
România

(13+8) inv.3 ≠

cele șase variante avînd cîte două legări. 1.Ng7 2.Cc3+ d:c3 3.T:e3+; 1...T:h5 2.Cd6+ Rd5 3.Cd:e3+; 1...T:c1 2.Nf5+ Rd5 3.Ce3+; 1...C:c2 2.T:d4+ C:d4 3.D:e3+; 1...Cbl 2.C:f2+ e:f2 3.Cd2+; 1...N:c4 2.Nf5+ Rd5 3.C:e3+.

Soluția problemei lui M.Manolescu este următoarea 1.Tbl! (2.Df7+ R:e5 3.Df5+); 1...Df3 2.Cg4+ Rc4 3.Ce3+ D:e3+; 1...Dg2 2.Cf3+ Rc4 3.Cd2+ D:d2+; 1...D:h1 2.Cc6+ Rc4 3.Tcl+ D:c1 ≠.

Sectia G1 - mat ajutor în 2 mutări
CIRCE

S-a cerut ca albul să realizeze baterii pentru a da mat.

Conform cerinței regulamentului, ca fiecare echipă să participe la cel mult 168 secții, echipa noastră a deselectat această secție, ca și pe următoarea.

Primele două probleme clasate la această secție demonstrează spectaculozitatea șahului Circe.

În prima dintre ele se remarcă apariția unor baterii de ambale părți: a) 1.Cc8 Cf:e3 (Dd8) 2.C:a7 (Ncl)+ Cf:f5 (Nc8) ≠ b). 1.T:c7 Cg:e3 (Dd8) 2.T:a7 (Ncl)+ C:c4 (pc7) ≠.

Locul 1
Petko PETKOV
Bulgaria

(6+10) aj.2 ≠
Circe b)Rb8-a5

Locul 2
Shlomo SEIDER
Israel

(6+13) aj.2 ≠
Circe 2 sol.

A doua problemă se distinge prin finețea evitării dualului la mutarea secundă a negrului:

I.- 1.D:e5 (pe2) c8D 2.Cc:c8 (Dd1) e:d3 (TaE)
II.- 1.D:h7 (ph2) c8T 2.Ca:c8 (Th1) h:g3 (NfE)

Sectia G2 - pat sau mat reflex
serie

Tema: O problemă cu pat sau mat reflex serie, cu promoție (promoții) albe și/sau negre.

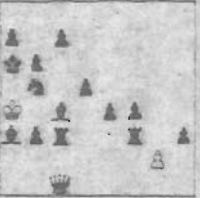
Lucrarea clasată pe primul loc a avut cea mai scurtă soluție, dar are un joc foarte bogat în cele trei curse și soluție. Pentru a ajunge în trei mutări să captureze pionul din b4, albul trebuie să-și transforme pionul d. Dar în ce piesă? Dacă 1.d8T? 2.Td4 urmează obligatoriu 2.C:f6+; se vede că succesiunea promoție-piesă neagră capturată-piesă albă obligată să dea mat, este T-N-C. Dacă 1.d8N? 2.N:e7 atunci 3.T:g6+; succesiunea este N-C-T. Și în sfîrșit dacă 1.d8C? 2.C:c6 3.N:e6+ -C-T-N. Se remarcă și ciclicitatea succesiunii amintite. Soluția este 1.d8D! 2.Db6 3.D:b4 T:b4+.

Locul 1
G.HUSSEK, M.SHOREK
și U.AVNER - Israel

(12+10) ser.r.3 ≠

Locul 2
Nils G.G. van DIJK
Norvegia

(2-15) ser.r.7 ≠

Problema clasată pe locul doi prezintă patru promoții în nebul, care duc la patru maturi cu D,T,N și C.

I. 1.g3 2.f4 3-6.f8N 7.N:a3 D:a3 ≠
 II. 1.g4 2-5.g8N 6.N:d5 7.N:e4 T:e4 ≠
 III. 1.g:f3 2.f:e4 3-6.e8N 7.N:b5 N:b5 ≠
 IV. 1.g:h3 2-6.h8N 7.N:c3 C:c3 ≠.

Sperăm că prezentarea aceasta mai
 mai amănunțită a temelor și probleme-
 lor clasificate, va fi de folos iubi-

torilor compoziției șahiste și va con-
 tribui ca în viitor, apelurile Co-
 misiei de Compoziție a Federației
 Române de Șah pentru participarea la
 astfel de competiții internaționale
 să aibă mai mult ecou, nu ca la acest
 campionat la care au zis „prezent” nu-
 mai șase compozitori - toți din București.

CONGRESUL PROBLEMISTILOR

Amul acesta, între 29 august și 5 septembrie s-a desfășurat în orașul
 Bat Yam din Israel cel de-al XXVI-lea Congres al Comisiei Permanente pentru
 Compoziție Sahistă de pe lângă F.I.D.E. Au fost reprezentate 13 țări din cele
 22 membre ale acestui organism; ulterior s-a adăugat și Belgia, a cărei can-
 didatură a fost aprobată în prima zi de lucru a Congresului. Participanții
 la lucrări au fost însă mult mai numeroși, peste 60, din care aproape 20 de
 compozitori din partea țării-gazdă.

Trebuie subliniat încă de la început organizarea excelentă a Congresului
 și a tuturor celorlalte manifestări, inclusiv ediția a 7-a a campionatului
 mondial de dezlegări pe echipe.

Printre problemele dezbătute în cadrul ședințelor amintim cîteva:

1.- Organizarea viitoarei ediții a Campionatului Mondial de Compoziție
 Sahistă pe echipe (WCCT-3), nu se va deosebi, în linii generale, față de cea
 recent încheiată. Vor figura aceleași secții, întrunind aceiași număr de te-
 me (10). Noutatea o constituie propunerea ca la fiecare secție să existe lu-
 crări de rezervă. Ideea a fost în principiu acceptată, rămînînd ca decizia
 finală să fie luată de comisia ce va organiza turneul, în funcție de nivelul
 costului destul de ridicat al materialelor tehnice, în noile condiții.

Este de menționat aici faptul că țara noastră a fost invitată să desem-
 neze un director de turneu (și tema corespunzătoare) pentru secția de proble-
 me ajutoare.

2.- Discuții ample s-au purtat cu privire la formula de editare a albu-
 melor F.I.D.E. Comisia însărcinată la precedentul congres de la Varna să pre-
 zinte propuneri concrete (K.Widlert - Suedia, M.Velimirović - R.S.F. Iugoslavia
 și B.Elinghoven - R.F. Germania), a susținut un raport, întocmit pe baza unor
 sugestii și observații primite anterior. S-a convenit prin vot majoritar ca
 în perspectivă albumele F.I.D.E. să nu mai fie legate de un număr prealabil
 fixat de lucrări selecționate, ci să fie destinate întocmirii unei colecții
 cu adevărat valoroase a compozițiilor șahiste de toate genurile, pentru o pe-
 rioadă determinată, folosind totodată, dar pe plan secundar, la acordarea ti-
 tluilor internaționale.

De asemenea, s-a hotărît ca la selecționarea lucrărilor să se adopte un
 sistem de punctaj mai riguros, anume pe baza notării lor (la fiecare secție
 funcționînd trei arbitri), de la 4 la 0 puncte.

Date fiind implicațiile de ordin financiar, nu s-au putut stabili măsuri
 privind modul de tipărire a albumei, costul și difuzarea lor. Asupra aces-
 tor probleme spinoase rămîne să se discute în cadrul viitoarelor ședințe.

Din partea țării noastre a fost invitat ca arbitru la secția de studii
 a viitorului album semnatul acestor rînduri.

3.- Pe bază documentelor corespunzătoare s-a hotărît acordarea următoare-
 lor titluri internaționale:

- arbitru internațional F.I.D.E.: J. Rusinek (R.P. Polonă) - studii;
 J. Morice (Franța) - 2 ≠, 3 ≠ și n ≠; A. Benedek (R.P. Ungară) - 2 ≠, 3 ≠, n ≠, h ≠, s ≠;
 H. Dieter Luiss (R.F. Germania) - 2 ≠; M. Shorek (Israel) - h ≠.

- maestru internațional la dezlegări: K. Valtonen (Finlanda)
 și H. Zude (R.F. Germania)

4.- Concomitent cu lucrările Congresului, s-a desfășurat în zilele de 2 și 3 septembrie al 7-lea Campionat mondial de dezlegări pe echipe, la care s-au înscris 8 reprezentative. Locul I a revenit puternicei echipe a Finlandei, alcătuită din Pauli Perkonen, Mika Korhonen, Kari Valtanen. Cel mai bun rezultat individual și titlul de campion mondial a fost obținut de elvețianul Roland Bayer.

Prin grija organizatorilor, mai exact a unei comisii de problemisti avînd în frunte pe Uri Avner, au avut loc două concursuri de compoziție: unul cu termen limitat la 3 zile la ajutoare și Circe și un concurs fulger la 2 $\frac{1}{2}$ ortodoxe și 2 $\frac{1}{2}$ ajutoare. În continuare se vor publica problemele distinse la cele două concursuri, precum și explicații asupra temelor propuse.

București
noiembrie 1983

Virgil NESTORESCU
Maestru internațional F.I.D.E.

REZULTATELE CONCURSURILOR DE COMPOZIȚIE

BAT YAM - 1983

1). Concursul pe termen limitat

Maturi ajutoare în 2 $\frac{1}{2}$

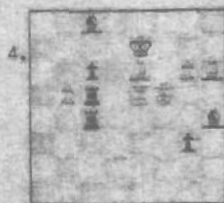
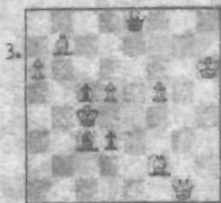
Tema a cerut ca matul să fie dat de o piesă legată, care mută pe linia de legătură.

Premiul I
O. COMAY, T. TAUBER
P. EINAT și S. SEIDER

Premiul II
G. GOLDSCHMEDING

Premiul III
H. ZAJIC

Mențiune de onoare I
J. RETTER

(7+10) b) Tbl- și aj.2 $\frac{1}{2}$ (8+11) 2 sol. aj.2 $\frac{1}{2}$ (7+5) 2 sol. aj.2 $\frac{1}{2}$ (6+7) 2 sol. aj.2 $\frac{1}{2}$
c) Tbl-n8

Probleme CIRCE

S-a cerut ca într-o problemă Circe să se producă o deschidere sau închidere a cel puțin unei linii albe de AUTO-PROTECȚIE (de către alb sau de către negru).

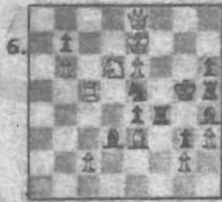
Preciăm că dacă într-o problemă Circe, la capturarea unei anumite piese aceasta renaște pe un câmp de unde controlează câmpul de pe care a fost capturată, se zice că această piesă este AUTO-PROTEJATĂ (Regele advers nu poate lua o astfel de piesă pentru că se expune șahului).

Premiul I
K. WENDA

Premiul II
U. AVNER

Premiul III
J. RETTER

Mențiune de onoare I
P. DE GRAND și
C. GOLDSCHMEDING

(3+10) aj.2 $\frac{1}{2}$ (10+10) inv.2 $\frac{1}{2}$ (6+5) 2 $\frac{1}{2}$ (7+9) 2 $\frac{1}{2}$
b) poziția reflectată

2). Concursul fulger (timp acordat - 4 ore)

Probleme cu mat direct în 2≠

În două faze se produc aceleași efecte strategice asupra aceluiași piese negre (legare, interferență, etc.). Aceste efecte apar într-o fază ca urmare a unei mutări negre, iar în cealaltă ca urmare a unei mutări albe. Maturile care folosesc aceste elemente strategice trebuie să fie diferite.

Premiul I

K. WIDLERT

Premiul II

M. KOVACEVIĆ și
N. McLEOD

Premiul III

C. GOLDSCHMEDING

Mențiune de onoare I

P. EINAT

(10+8)

2≠

(7+12)

2≠

(6+7)

2≠

(13+10)

2≠

Probleme cu mat ajutor în 2≠.

Tema propusă a fost aceeași ca la ortodoxe, cu excepția că aici a fost permis orice fel de sistem de două-faze (gemeni, două soluții) nu numai joc aparent și soluție.

Premiul I

C. GOLDSCHMEDING

Premiul II

M. MLADENOVIC

Mențiune de onoare I - II (e.s.)

C. FOUGIAxis și
P. MOUTSCIDIS

N. McLEOD

(5+14)

2 sol. aj. 2≠

(5+14)

2 sol. aj. 2≠

(3+6)

2 sol. aj. 2≠

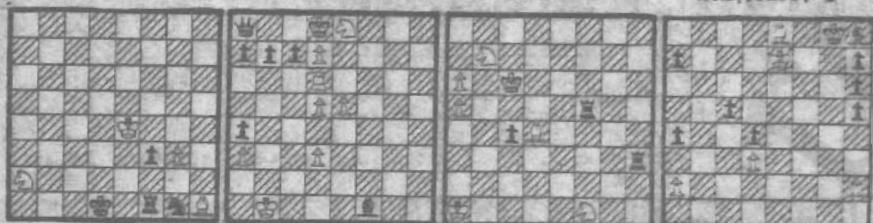
(4+7)

2 sol. aj. 2≠

S O L U T I I L E

- a). 1.Re2+ Rb6 2.Rel De3; b). 1.Rf4+ Dd5 2.Rg4 De4; c). 1.Rg4+ Rb5 2.Rh4 Dg5
- I.- 1.Dc4+ Df7 2.Cb5 Dd5; II.- 1.Dg4+ Dg7 2.Cd5 Dg6.
- I.- 1.De3+ Dg5 2.Rd4 Df4; II.- 1.Dc6+ Dg6 2.Rc4 D5 De6.
- I.- 1.Re8 bxc6 2.Nd8 Nd7; II.- 1.Rd6 Nf4 2.Ne7 Td5.
- a). 1.d:c2 D:g5(Cb8) 2.Cd7 D:d5(Dd8); b). 1.f2 D:g1(Cb8) 2.Gd7 D:g4(Nc8).
- 1.c:d3(Nc8) (zugzwang) e:d3(d2) 2.N:f4 (Th8)+; 1...N:e6(e2) 2.D:h5(Ta8)+.
- 1...Dd5, Df4 2.Nf4, Dd5≠; 1.Rf7! (am. 2.Te6≠) Dd5+, Df4+ 2.D:d5, N:f4(Dd8)≠.
- 1.Dd4! (am. 2.D:g4(g7)≠) 1...C:f1, Cf3, Ce4 2.N:g2(g7), C:g3(g7), C:g2(g7)≠.
- 1.Nb1? (2.Ce3≠) Ce5, C:f3, Cg4! 2.g4, Tc5≠; 1.Db5! (2.g4≠) Td4, Td5 2.Ce3≠; 1...T:f3 2.Nb1≠; 1...c3 2.Ne6≠.
- 1...Te6, Ne6 2.Df5, C:f5≠; 1.C:e5! (2.Dd3≠) Tb3, Na6 2.Cd7, Ce6≠.
- 1.Ce4? (2.Ce3≠) c4, D:e4 2.Td1, Dd7≠; 1...Rd4!; 1.Cc4! (2.Ce3≠) e4 2.Dd1≠ 1...N:c4, De4, Dd3 2.D:c4, Dd7, Cb6≠.
- 1.Dh5? (2.D:e5≠) Re4, Te2 2.D:f3, Cf4≠; 1...g5!; 1.De7! (2.D:e5≠) Re4, Te2 2.T:d4, Cb4≠.
- I.- 1.Cd7 Cd4 2.Td2 Cbc2; II.- 1.Ce4 Cc6 2.Nd2 Cc3.
- I.- 1.c4 Tb2 2.Dd4+ C:d4; II.- 1.Cb2 Cb4 2.De6+ T:e6.
- I.- 1.Ne1 Nf3 2.Tg3 Th2; II.- 1.Tb7 Tg1 2.Nh4 Ng4.
- a). 1.Rg6 Nd5 2.f5 Tb6; b). 1.Re6 Tg3 2.Nd5 Nh3.

V. VI. VII. VIII.
Stella Polaris, 1967 Stella Polaris, 1968 Stella Polaris, 1969 "64", 1973
Premiul II Premiul I Premiul I Hon. onor. I

= (4+4) = (8+7) = (5+4) + (5+5)
(va urma)

STUDII INEDITE

ARBITRU: Prof. Romolo RAVARINI (Novara - ITALIA)
208. 209. 210.
Eduardo M. IRIARTE A. A. SOČNEV A. MAKSIMOVSKIH
(Argentina) Leningrad (U.R.S.S.)

Alb câștigă (3+3)

211.

Alb câștigă (4+4)

212.

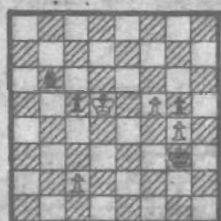
Remiză (3+4)
Gemen: Ph3→h4

213.

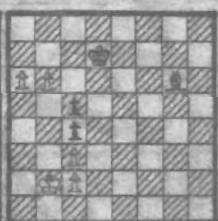
Aleksandr KAKOVIN & Anatolii MOTOR
(U. R. S. S.)

Viktor KICIGHIN
(U.R.S.S.)

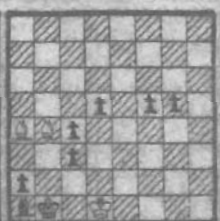
214. M. MURADOV
(Azerbaidjan)

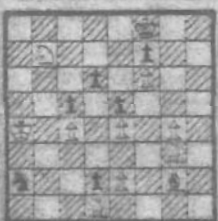
Remiză (4+4)

Remiză (5+4)

Remiză (3+8)

Negru la mutare -
(9+3) - remiză

DEZLEGĂRIILE din acest număr, în cadrul concursului nostru de dezlegări ale tuturor ineditelor, se vor primi până la data de 15 april. 1984 la adresa prof. Ladislav VIGH-TARSONYI din 3700 - ORADEA, str. Aluminiei Nr.82, bloc M-4, scara A, et. I, apartament 5.

CONCURSUL NOSTRU INFORMAL / 1982 - 1983

PROBLEME INEDITE

ARBITRII: la 2^e - Nikolai V. CERNEAVSKI (Harkov - U.R.S.S.)la 3^e și 4^e - Mario CAMORANI (Imola - ITALIA)

heterodoxe și feerice - Eugeniusz IWANOW (Częstochowa - POLONIA)

1254.

1255.

1256.

1257.

Viktor KICIGHIN

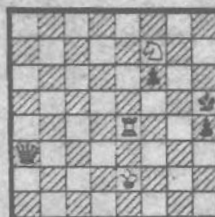
Nikolai KULIGHIN

Vladimir STEPANIAN

M. VAHIDOV & R. ALIOV

SADZADE

(U. R. S. S.)

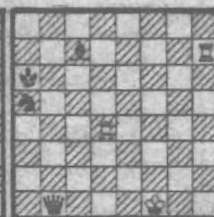
2^e

(4+3)

1258.

Cristian NICULAE

c. Siliștea

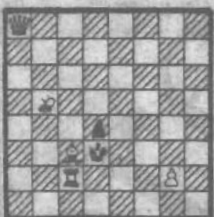
2^e

(4+3)

1259.

Ladislav SALAI

(Cehoslovacia)

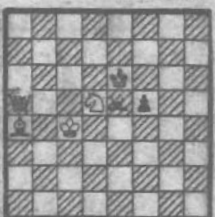
2^e

(5+2)

1260.

Valentin UDARȚEV

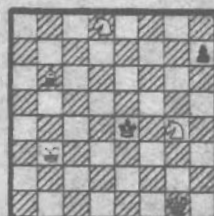
(U. R. S. S.)

2^e

(5+2)

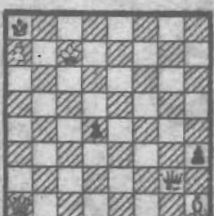
1261.

Anatolii AGARKOV

2^e

(5+2)

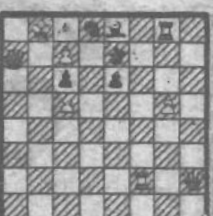
1262.

Gérard DOUKHAN &
Claude WIEDENHOFF
(Franța)2^e

(4+4)

1263.

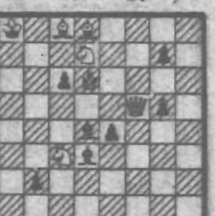
Aleksandr ZYGALOV

2^e

(8+5)

1264.

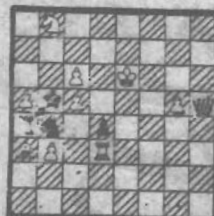
A. MOCIALKIN

2^e

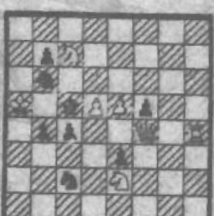
(6+8)

1265.

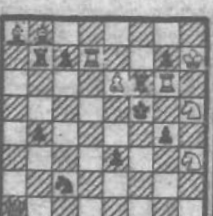
V. A. TUROVEROV

2^e

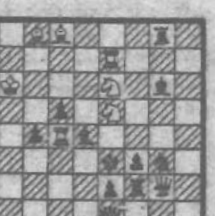
(11+3)

2^e

(7+8)

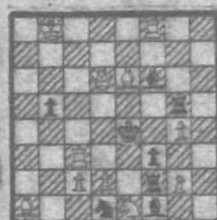
2^e

(9+9)

2^e

(8+11)

1266.
Vladimir EROHIN
Leningrad

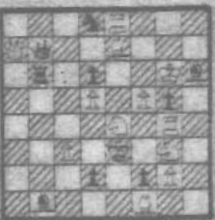
24 (11+8)

1267.
Venelin ALAIKOV
Sofia

24 (10+10)

1268.
Nicolae CHIVU
Bucuresti

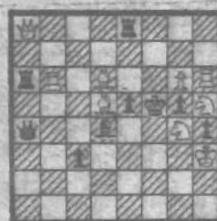
24 (12+10)

1269.
Stefan DITTEICH
(Rep. Dem. Germania)

24 (13+10)

1270.
Stelian LAMBĂ (Constanța)
Dedicat maestrului A.F. Ianovici

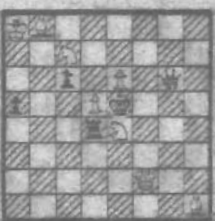
24 (9+9)

1271.

24 (9+10)

1272.
Virgil NESTORESCU
Bucuresti

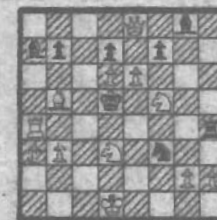
54 (8+5)

1273.
V. RYCKOV & B. A-
TAMOV (URSS)

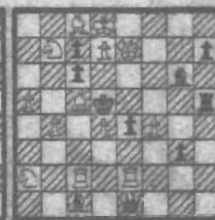
34 (10+7)

1274.
Ervin IANOSI
Arad

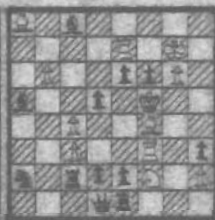
34 (12+7)

1275.
Venelin ALAIKOV
Sofia

34 (13+10)

1276.
Radu DRAGONESCU
Bucuresti

54 (11+13)

1277.
Valentin P. RUDENIKO
(U.R.S.S.)

54 (11+12)

DEZLEGĂRI de PROBLEME din Nr. 39

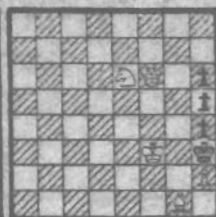
1216(Ryckov). Curse: 1.Dd6?(2.De5) Rd4 2.De5, 1...Re3 2.Df6, dar 1...d2!; 1.Nh4?(Zugzwang) Re5/Rf4 2.De3/Dd4, dar 1...d2!; sol.: 1.Nf2!(Dd4)Re5/Rf4 2.Dd4/De3. Două moduri de alternanță a câmpurilor de fugă a regelui negru și a naturilor. (2+2+2 pte). 1217(Kapustin). Încercări: 1.Dd8?(2.g8c4) dar 1...Rf6! 1.Tr8?(2.c8c4) dar 1...Rd6!; 1.Ta5? Re8/Ta 2.Te5/Da6, dar 1...d4!; sol.: 1.Da5!(2.De5) Rd6/Rf6 2.o8c/g8c4 (1+1+1+2 pte). 1218(Mironenko). Joc ap.: 1...T:f4 2.De6. Curse: 1.Da5?(Zugzw.) T:f4 2.De2, 1...e1f4 2.De3, dar 1...Tf2!; 1.Dh3? T:f4 2.De3, dar 1...e:f4!; 1.Dg7?(2.D:e5) T:f4 2.Dh7, dar 1...R:f4! Sol.: 1.Dh3! (2.D:e5) T:f4/R:f4 2.Da8/Dh4, 1...e:f4 2.Da8(duel g.Dd4) (1+2+2+2+2 pte). 1219(Chivu). 1.Te5!(2.Tc5) Cd3/Ne3 2.N:f3/D:f4-tena BARULIN I, 1...D:e5/T:c4 2.Ne8/D:c4, (2+2 pte) 1220(Gheran). 1.Rc6!(2.Dh7) C:b4/Ce7 2.D:c4, 1...Cc7/C:e3 2.R:c7/Rc5, 1...C:f4/Cf6 2.T:f4/De7; la alte retrageri ale calului sint posibile dualuri. (2 pte). 1221(Piatetsi). Curad: 1.Dd7?(2.Da7)

1278.
Virgil NESTORESCU
București

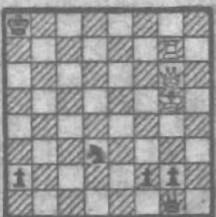
Invers 2⁺ (7+7)

1279.
Aleksandr ZYGALOV
(U.R.S.S.)

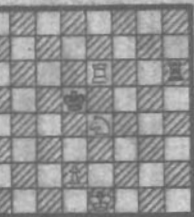
Invers 5⁺ (5+4)

1280.
Virgil NESTORESCU
București

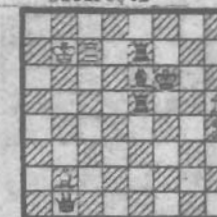
Maxim. inv. 4⁺ (3+6)

1281.
Jan KUBEČKA
(Cehoslovacia)

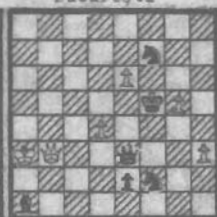
Aj. 2⁺-duplex (4+2)

1282.
Virgil NESTORESCU
București

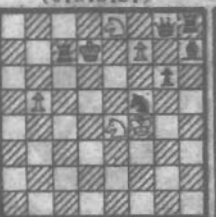
Aj. 2⁺ (5+5)
b/ Ph4→g6

1283.
Eugen RUSESCU
București

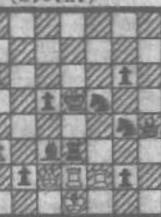
Aj. 2⁺ (6+6)
b/ Ph3→h5

1284.
Nikolai JARKOV
(U.R.S.S.)

Aj. 2⁺ (5+7)

1285.
Toma GARAI
(S.U.A.)

Aj. 2⁺ (5+12)
b/ Nd3→c4

Te6+/Dal(2) 2.d:e6/Cc2⁺, dar 1...Te7!; 1.Dg1?(2.Td3/T:T⁺) Te6+ 2.Te:6⁺, 1..D: e1! Sol.: 1.Dg7!(am. dublă: 2.Da7/Tf4⁺) Te6+ 2.Tf:e6⁺ (2+2+2 pte). 1222 (Zygalov & Udariev). Joc. ap.: 1...C:c5/Ce:d6 2.Cc3/N:f3⁺, 1.Db5!(2.Db7⁺) C:c5/Ce:d6 2.N :f3/Cc3⁺. Semilegătura cu alternanța maturilor în cele două faze; 1...Ce:d6 2 Cb6⁺. (1+2 pte). 1223 (Oltean). Intenție: 1.Td4!(2.Cg4⁺) Td5(e6)+/Te4(f5)+ 2.T f4/Td6⁺, 1...e6/De6 2.Cg3/Ce8⁺. Spre regret, merge și 1.Nf5(2.Ce8⁺). (2+2 p.) 1224 (Stan). 1.Cb5!(2.Cc7⁺) T:c4+/a:b5+ 2.b:c4/T:b5⁺, 1...Ne5/Dg3/Tg7 2.Ce7/ C :c3/Td4⁺ (2 p.) 1225 (Ianos). 1...Re7 2.Cd5⁺. 1.Ca5!(2.T:f7⁺) Ce7+/C:e5+ 2.T g2/Cd5⁺, 1...R:c5/Re7 2.Te5/Cg6⁺. (2 p.). 1226 (Lambă; cu Na8 așezat la b7) Joc ap.: 1...Da5/Ne5/Nd4/e:f5 2.e7/Cge3/Ce7/Td6⁺. Cursă: 1.Df2(g1)? (2.Ce7⁺) D:c5 2.D:c5⁺, dar 1...Nf6!; 1.Df4? (2.Dd6/Cge3⁺, dar 1..D:c5! Sol.: 1.T:c4!(Cf8⁺) D:c4/R:c4 2.c7/Cge3⁺, 1...d2/Nd4/e:f5/D:c5 2.Ce7/T:d4/h:g8D/T:c5⁺. (1+2+2+2 p) 1227 (Vahidov & Aliovszadze). Joc ap.: 1...T:e4/N:e4 2.Dc5/f4⁺. 1.C4f6!(2.Df5⁺ Te4/Ne4 2.Td5/Cg4⁺ GRIMSHAW, 1...Rf4/Tf4 2.Df5/Te7⁺ NOVOTNY din jocul aparent se schimbă în soluție prin schimbarea maturilor în Grimshav-ul. (1+2 p.). 1228 (Kojakin). Cursă: 1.Dh3?(2.De6⁺) T3:c5/T8:c5 2.D:e3/Dh8⁺, 1...N:c5/Te8 2.Dh5/ Ce6⁺, dar 1...Cg4! Sol.: 1.D:b5!(2.Cd3⁺) T3:c5/T8:c5/N:c5 2.Cc4/Cc6/d4⁺. (2+2) 1229 (Brohin; cu D albă la a8). Cursă: 1.Rg5?(2.Cf6⁺) T:d5+/Td:f3 2.Nf5/Te4⁺, dar 1...Tf:f3! 1.T:c5! (2.De8⁺) T:d5/Td:f3+ 2.Tc4/Nf5⁺. Alternanța maturilor în cele două faze ca răspuns la apărarea negrului cu șah" și "fără șah". (2+2 p.). 1230 (Markovski). Cursă: 1.Df4?(2.D:e4⁺) Te5/Cd6 2.D:e5/D:d6⁺—ridica- rea controlului de pe cîmpurile e5 și d6; 1...Td4/Cc5 2.Cc7/Cf6⁺—autoblocarea cîmpurilor d4 și c5; dar 1...Cc3! 1.De3! (2.D:e4⁺) Te5/Cd6 2.Cf6/Cc7⁺— funcțiile cîmpurilor e5 și d6 s-au schimbat (autoblocare); 1...Td4/Cc5 2.D: :d4/D:c5⁺— acum avem ridicarea controlului de pe cîmpurile d4 și c5; (1...D: :e3 2.c4⁺, 1...D:c2 2.D:f5⁺). Alternanța funcțiilor celor 4 cîmpuri este com- binată cu tema RUHLIS în forma completă cu schimbarea maturilor în 2 faze. (2

+2 pcte). 1231(Groeneweld). Joc ap.: 1...Ta3/Ce7 2.Ce2/b:c5. Sol.: 1...d5! (2.Cc4 c8) Ta7/Ce7 2.b:c5/Ce6+ alternanța mutărilor: 1...Te6/Re7 2.f1:g6/f3De4 (1+2) 1232(Petit). Curs: 1.e:d4?/2De5! C:d4/T:e6 2.Cc4/D:e6, dar 1...Cb3!; 1.f1:d4?/2De5! C:d4 2.C:f7, dar 1...Cb3! Sol.: 1.C:c6! (2.Dc6) C:d4/Da4/Ce7 2. C:f7/C:f5/d8De4 (2+2+2 pcte). 1233(Ivann). Intenție: 1.T3e3! (2.Cb5) Tb7/Te7 2.De4/De5, 1...Cc4/T:e2 2.T:d3/C:e2, dar merge simplu 1.D:e5 d:e5 2.Ce2d (2+2) 1234(Pypa). Joc ap.: 1...d4e5/D:e5/Dd4/Dd3/De3 2.N:d5/T:e5/T:f5/T:d4/T:d5/Td5, 1.Td4! (2.N:e4) Dd5/De6/Db7/D:d6/C:d4/Ce5/Ce5 2.N:d5/N:e6/Nb7/D:d6/Ce3/Ce5/C:e5 (1+2 p.). 1235(Rubenescu). 1.Na3! (2.D:a2) Te3(4)/T:g4 2.C:b6/C:f6, 1...Nc4/Na2 2.d:c4/D:(c) b5, 1...C:c6/Cd2 2.Db5/D,Td4 (2 p.). 1236(Udartov). 1.Tg1! (2.Cf7+ Rf5 3.Tg5) Cf3 2.Ta5+!! C:d3 (e:d5 3.Cf7) 3.T:e6, 1...Cb7 2.T:e6+ C:e6 3.Td5+ alternanța mutărilor Td5 cu schimbarea funcțiilor calculului alb de la d6; 1...Rd6 2.T:d4 Cd5 (2...Rc5 3.Ne7, 2...Rc5 3.Tg5) 3.T:d5. Mutarea T:c7, cum și mai înainte Cf7, a devenit matind în varianta (3 pcte). 1237(Rudenko & Maranduk). 1.Tf2! (2.Td2+ Re3 3.Ce:f5) T:d4 2.Ce:f5! (3.Td2) Tg2 3.Cg3, 1...T:d6 2.C4:f5! Te2 3.Ce5, 1...Ce7/Ne8 (mutări liniștite pentru apărarea punctului vulnerabil f5) 2.C:c2/C:c6 etc., însă negrul are o apărare eficientă: 1...C:c4 și nu merge 2.C:c4 (cu am. dublă de mat) din cauza 2...Ta6!, ceea ce se corectează ușor prin adăugarea unui pion negru la a4 (vezi varianta (3p) 1238(Lukianov). 1.e6! (2.Db6+ a:b6 3.Cd4) Cc5/Nc6 2.De5! Dd5! (3.Cd6) a/T:d5 3.Cd6/a4+ tema UNIC; 1...D:a5 2.T:a5+ R:a5 3.Da6, 1...Tc6 2.D:c6+ Cd5 (2...Rc5 3.Ne7, 2...Rc5 3.Tg5) 1.e5! (cheie simplă, amenințând 2.Cd6+ R:e5 3.Cc4) R:e5 2.C:g7+ Rd6 3.Cc4, 1...C:e5 2.Cd5+ Rd6 3.Cb7, 1...Rd5 2.Cd6+ Rc5 (2...R:e5 3.Cc4) 3.Tc4. O problemă frumoasă realizând Bateria lui SIERS cu auto-obstrucții + anticu! (3 p.). 1240(Maculac). 1.Cf6! Rc4 2.Rc6 Rd4 3.Nb8! Rc4 4.f4 Rd4 5.Na7 Rc4 6.Rb6 Rd4 7.Rb5. Tema INDIANA (5 pcte). 1241(Kuligin). 1.Ng2! Rf5 2.Nh3+ Re5 3.Rf1 Rf5 4.Ne2 Re5 5.Ne6 Rf5 6.Nc8+ Re5 7.Rd7! Rf5 8.Rd6+ iarăși tema INDIANA. În ambele probleme, regele negru nu dispune decât de un câmp care i-ar permite să evadeze, iar manevrele albului urmăresc un scop dublu: să împiedice evadarea R advers și plasarea nebunului propriu într-o poziție favorabilă pentru crearea bateriei regale tematică (5 pcte). 1242(Marysko). 1.f8N! e:d5 2.Te6! d4, 1...e5 2.d4+ e:d4, 1...e:f5 2.Te5! f4... (2 pcte). 1243(Gadjiev). 1.Rc4 c4 2.Te5 (2.Ne5 Cc5) Cd6. Tipul BARTHELEMY cu două variante negre pe fundalul temei GRIMSHAW (2 puncte). 1244(Cernous; cu D neagră în locul Tc8). a/ 1.T:b6+ Ra7 2.Te6+ Cb6+ b/ 1.N:b6+ Ra6 2.Nc5+ (intenție, dar merge și 2.De5 C:b6) Cb6+ (2+2 p.). 1245(Sottger). a/ 1.D:e8 Nf8 2.Cd4 Nc5; b/ 1.Dh6Tf8 2.Ce4 Tf3+ (2+2 p.). 1246(Jarkov). Soluția a fost publicată în Nr.37 sub nr.1134). 1247(Garral). a/ 1.Db8 D:g7 2.f7 D c7 3.Ce7 Da5; b/ 1.Tb7 D:g6 2.Tb2 Dc2 3.Cf5 Da4+ (3+3 p.). 1248(Allovesadze & Vahidov). 1.Cg5 T:f3 2.Te6 Td5 3.Te3 Tf6 4.Tg3 Th6. Cele două turnuri și-au schimbat reciproc locurile (4 p.). 1249(Chivu). 1.Te5 R-3.Rd6 4.Ta5 e8C4 (4 p.) 1250(Ristea). A. 1.Cc4 Nb2 2.c4 Dg1+ 3.Cf2; B. 1.Rb7 Db1+ 2.Ra5 Pb7 3.Ne4 De7 mat. (3+3 p.). 1251(Moldovan). A. 1-7.Rg4-c2 8-10.R:b5-c4:d5 11.Rc4 e7d (7 pct) B. Negrul retrage ultima sa mutare și ajută pe alb să dea mat într-o mutare: 1-1.Pg2:Ch1 și 1.Rh3 Rg5; II-1.Pg2:Nh1 și 1.g2-g3 Rg4 (2+2 p.). 1252(Kornev) a/Ultima mutare a fost a albului, deci: 0...h:g6 1.Cg5! g:h5 2.Dh7 sau 0...h6 1.Cf6! g:h6 2.g7; b/ 0...R:h5 1.f3! și 2.Dh2 sau 0...h:g6 1.Cf5! g:h6 2.Dg6 Retro în gemeni cu ambuscadă a dănei albe (2+2 p.). 1253(Tacu). Albului îi lipsește D,Nf,T și Pg2—4 piese; negrului — D,C,Pb7—3 piese. Pc2 a ajuns la c7 — prin c5:d6 și d6:c7, nu prin manevra c7:b6 (c2-c7) și b7:c6 pentru că nu se justifică prezența Th7. A treia piesă neagră lipsește a fost capturată prin f6:e7 (e7-e8N). Pion h7, pentru a fi capturat, s-a transformat mai întâi (h:g5).

Pion g2 nu s-a putut transforma într-adevăr, pionul g6 din diagramă este pionul g7, nu pionul h7 (h7:g6) deoarece nu s-ar justifica prezența Ng6. Pionul g2 ce s-a transformat trebuia să captureze o piesă neagră, a patra, prin g:h—h8, ori negrului îi lipsesc numai trei piese — care-au văzut — au fost cu necesitate sacrificate prin c:d,d:c și f:e. Care a fost ultima mutare? Re7-g6? Nu, pentru că pe la e7 a trecut mai întâi Pf6:g7—e8N. Urmasii partii: 1.Ca3 Ca6 2.Ca4 Tb8 3.Cb6 e6 4.Ca8 b6 5. f4 Nb7 6.C3 Ca4 7.b4 h5 8.c4 Nb7 9.c5 Nd6 10.d4 e6 11.d5 Tb7 12.Rd2 Nb6 13.f5 De7 14.Rd3 Da6 15.c:d6 Ce7 16.d:c7

1237
(varianta)

Rf8 17.Rc4 Cf6+ 18.Rc5 g6 19.Rd6 Rg7 20.Rc7 Ce8 21.Rd5 Tf8 22.f6+ Rb8 23.Nb2 h4 24.b5 h3 25.Ch4 h:g2 26.Cf1 g:fld 27.h4 Ng8 28.h5d:d1 29.h6 D:a1 30.a4 Da3 31. h7 Db4 32.Th6 Da3 33.Na1 Db4 34.a5 Da3 35.a6 De7+ 36.f6:e7+ Ce8-g7+ 37.e7-e8N și Tf3:e8+. Deci, albul este mat în poziția din diagramă!

DEZLEGARI de STUDII din Nr.39

199(Gurghenidze). 1.Df5+ Rh4 2.Dh5+ Rg3 3.Dh3+ Rf2 4.Df3+ Rg1 5.Dd1+ Rf2 6. Rg3+Rg3 7.Df3+ etc. reluând aceeași manevră în sens opus, pentru a putea captura pionul stângător d7 cu „șah” la mutarea 11-a și, în cele din urmă, a face mat R negru la mutare 24-a. Dezlegătorii au găsit însă o cale mai scurtă de câștig, continuând în loc de 6.De2+, cu 6.Dd2+! Rg3 7.Df4+ Rh4 8.N:d7+! Rh5 9.Ne8+ cu câștig de damă. Dar și mai extraordinar, jucând 4.De3+!, albul câștigă imediat după Rf1 5.De2+ Rg1 6.De1! 200(Sochev). 1.h4! (1.Rh6? Tf6+ 2.Rh5 Tf5+ 3.Rg4 Tf4+ 4.Rh3 Tf5+ 5.Rg2 Tf2+ cu șah etern) Tg8 2.Tb8!! T:b8 (dacă 2...T:g7+ 3.Rh5 Tg6 4.Tf6+! R:f6 5.d8d+ și 6.Dd5+) 3.c7 Tf3 (3...Tg8 4.d8d) 4.d8c+! T: d8 (4...Re7 5.d8d) 5.c:d8c+! Rf6 6.g8C4, iar la 5...Re7 6.g8D e2 7.D:ald 8.C c6+ Rf6 9.Dd5+ Re6 10.Cd4+ e:d4(10...Rf7 11.Dd7+ urmat de mat) 11.De8+ cu câștig. Dacă 1...Tf5 2.Tf1!! T:f1 3.c7 Tf5 4.d8C+! T:d8 5.c:d8C+ Rf6 6.g8C4.

201(Muradov). 1.c7! (1.g7? C:c6+ 2.Rd6 Rh4+ 3.R:c6 Nf5+ și 4...Nd5 cu câștig.) Ne3+ 2.R:d4 Nc7 2.g7 Nb6+ 4.Re5! Nc7+ 5.Rf6 Nd8+ 6.Rg6 Ne2+ 7.Rh6! cu câștig; la 1...Cc6+ va urma 2.Rd6 Ne3+ 3.Rd7! N:c7 4.g7! URMAT DE PROMOȚIA PIONULUI.

202(Ianos). 1.Cf7!(1.d5d+? R:d5 2.Cf7+ Re7 3.C:e5 C:f5 4.N:f5 Rf6 =) C:d7 2. C:e5 Cf5! 3.Ca6+! (3.C:d7? Cb6+ 4.Rg5 R:d7 =) Rd6 4.Cc4+! Re6 5.Cc7+ Rf6 6.C d5+ Re6 7.Ra5! 203(Kicighin). 1.Da8+ Rg7 2.Dh8+! (2.Nf6? R:f6 3.Dh8+ Re6 4. D:b2 Cc4+! Rh8 3.Nf6+ Rb8 4.c7! alD+ 5.Rb4! (5.Rb6? Dg1+ 6.R:a6 Da1+ 7.Rb7 D h1+) Da3+ 6.R:a7 Cc4+ 7.Rb4! și câștigă. 204(Kakovin & Motor). 1.f6 Cd3+ 2.R d6 Cc4 3.f7 Cc6 4.f4 Cb8 5.Re7 Ch7 6.Rd6 cu remiză, însă continuarea surprinzătoare 6.f8d+! restornează afirmația autorilor, întrucât după 6...C:f8 7.R:f8 8. R:c7, albului nu-i rămâne altceva decât să cedeze. Dacă albul va încerca o altă continuare, după prizele 2 mutări, jucând 3.Re5 Cg6+ 4.Rd6, riposta negrului 4...e5!! îi va creea o poziție pierdută. 205(Kakovin & Motor). 1.h8 D+! Rh8 2.Nb4 Rg7 3.N:f3+ Rf6 4.Rd7 Ne7 5.Re6 Nd8 6.Rd7 Na5 7.Re6 Nd8 (7... Nb4 8.Rf5 și 9.R5 =) 8.Rd7 cu remiză (7...Rg7 8.f8d+ =). 206(Motor). 1.Re5! R b8 2.Rd4! Rb7 3.Rd5! Rb8 4.Rc4 Re7 5.Re5 Rd7 6.Rd5 Re7 7.Rc5 Rd8 8.Rd4 Rd7 9. Rd5 cu remiză. 207(Nironenko). 1.c4+ R:c4 2.b7+ R:b3 (sau 2...D:b3 3.Ca5+ Rd5 4.C:b3 R:a6 5.Rd4 c2 6.Rc3 =) 3.Cc5+ R:b4 4.C:a4+ R:a4 5.b6 Cf6 6.b7 Cd7 7.b8 D cu remiză.

CONCURSUL NOSTRU DE DEZLEGĂRI

Situația punctajului realizat de dezlegători în cadrul concursului nostru bienal (1982-1983), în al doilea semestru al anului 1983, este următoarea

1.- M.Cioflâncă (P. Neamț)	1.08 p.	11.- N.Gheran (Buc.)	293 p.
2.- V.Petroviță (București)	670 p.	12.- Fr.Szakács (Ghersebag)	241 p.
3.- I.Pollak (Oțelul Roșu)	567 p.	13.- D.-I.Nicula (Buc.)	180 p.
4.- A.Moldovan (Timișoara)	556 p.	14.- M.Tancău (Bacău)	176 p.
5.- Gh.Ristea (Bacău)	526 p.	15.- V.Ionescu (P.Neamț)	162 p.
6.- N.Chivu (București)	505 p.	16.- M.Stere (Buc.)	145 p.
7.- E.Humă (P. Neamț)	498 p.	17.- A.Gioranie (Pitești)	142 p.
8.- N.Pripoe (Cîmpina)	474 p.	18.- V.Giurgean (Buc.)	120 p.
9.- Z.Szűcs (Ciocăia)	355 p.	19.- D.-C.Giobanu (Brașov)	16 p.
10.- S.Nenculescu (Pitești)	142 p.	20.- I.Bocșa (Dej)	9 p.

Primilor patru din fruntea clasamentului li s-au acordat premii, iar punctele lor s-au anulat.

Punctele celorlalți dezlegători rămân valabile în continuare.

BIBLIOGRAFIE

BIBLIOTECA C A I S S A. Au mai apărut în Editura WALTER de GRUYTER & Co (Genthiner Strasse 13, D-1000 BERLIN 30) cărți cu următoarele titluri:

- J.R. Capablanca „75 seiner schönsten Partien“ (75 din cele mai frumoase partide ale sale)
- Alexander Aljechin „Auf dem Wege zur Welt-meisterschaft 1923-1927“ (Pe drumul spre campionatul mondial).

Cele 75 partide ale lui Capablanca sînt selectate, comentate și prefăcute de H. Golombek, iar cuvîntul comemorativ scris de J. Du Mont. Ediția a 4-a 1933 Ediția originală engleză, a apărut la Londra în 1947. În prefață H. Golombek care a cunoscut pe amîndoi, Alehin și Capablanca, opune stilul lor de joc și evidențiază armonia, claritatea și simplitatea clasică la Capablanca față de geniul impetuos al lui Alehin. Cuvîntul comemorativ conține biografia lui Capablanca precum și o schiță de caracter care intenționează prin exemplificări concludente, să scoată în evidență multiplele daruri cu care l-a hărăzit natura precum și stilul său de joc strîns legat de firea sa.

Toate materialele cuprinse în această culegere de 194 pag. sînt împărțite în 10 capitole, dintre care specificăm: Anii timpurii - meciul cu E. Mackall; Desfășurare rapidă - Calătoria în Europa; În drum spre campionatul mondial - lupta cu LASKER; Campion mondial; Victorie și înfrîngeri; Încercări de reabilitare; Ultimul act. Prețul DM 29.80

În introducerea (la ediția a 5-a-1983) intitulată „Alehin - campionul mondial“ se afirmă din nou genialitatea lui Alehin și utilitatea anotărilor sale clare și precise pe marginea partidelor jucate pentru pătrunderea jocului de șah. Cartea reprezintă o nouă ediție a cărții omonime publicate de Alehin în 1932 ceea ce-i conferă caracterul de „istoric vie“. Alehin e recunoscut nu numai drept cel mai activ jucător de șah, ci și unul din cei mai mari profesori de șah ai lumii prin cele 18 cărți ale sale scrise la cel mai înalt nivel literar-șahistic. Aceste cărți, în care își analizează și își explică jocul, reprezintă opere clasice ale literaturii șahiste. Cea de față descrie etapa cea mai importantă a lui Alehin în drumul spre campionatul mondial, etapa anilor 1923 - 1927. Această carte conține în 227 pag. 100 partide ilustrate de 173 diagrame. Prețul DM 34

În cursul anului 1983 Ed. WALTER DE GRUYTER et Co. a mai editat următoarele cărți de șah:

- Eduard Lasker „Moderne Schachstrategie“, a 10-a ediție lărgită, cu 1 9 3 diagrame, publicată de Rudolf Teschner și Kurt Richter. În prefață la a 9-a ediție (New York 1978) Lasker dedică această carte amatorilor de șah, începători și avansați. Cartea formulează principii generale ale jocului de șah și inițiază cititorii în modul de a conduce toate etapele unei partide: deschidere, jocul de mijloc și finalul. Principiile sînt urmate de exemple ilustrative. La început cartea arată mături elementare și diferite combinații care deseori apar într-o formă similară în jocul de mijloc și în final, iar apoi se expun principiile care ghidează jocul. Abia după aceea se trece la analiza amănunțită a principiilor complicate care se aplică în planuri strategice, uneori de la deschidere. Aceste planuri se explică în detaliu în analizele care însoțesc partidele-exemple din ultimul capitol. Cartea oferă o bază solidă și vizează mărirea capacității tactice de joc a amatorului de șah. 183 pag. Prețul DM 26

IDEAL-MATE REVIEW este titlul revistei bilunare apărute la începutul anului 1983 și este editată de compozitorul Eugene ALBERT (3151 Eucalyptus Ave. Long Beach, California 90806 S.U.A.). Reamintim că în anul 1968 a apărut volumul „Ideal-mate Chess Problems“ cu 219 pag. conținînd 1000 de probleme ideale de toate genurile, selectate dintr-un total de 1000, culese și editate de același E. Albert care încă în anul 1963 a introdus termenul „problema ideală“ (caracterizată prin matul model obținut cu ajutorul minimului de piese aflate pe tablă, toate contribuind la realizarea matului). Calitatea problemelor ideale apărute după anul 1966 obligă să se țină evidența periodică a problemelor. Compozitorii sînt rugați a trimite problemele lor ideale pe adresa de mai sus alui E. Albert pentru a fi publicate în revista sa.